

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ
ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΚΥΠΡΟΥ**

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ: ΜΑΡΙΟΣ ΖΕΡΒΑΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑΣ: ΑΛΕΞΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΕΝ
ΔΥΝΑΜΕΙ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

του

Μάριου Ζέρβα

Λευκωσία, Ιούνιος 2015

ΕΝΤΥΠΟ ΕΓΚΡΙΣΗΣ

Μεταπτυχιακή διατριβή

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ
ΤΩΝ ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Παρουσιάστηκε από

Μάριο Ζέρβα

Επιβλέπων καθηγητής _____

[καθηγήτρια Αλεξία Παναγιώτου]

Μέλος επιτροπής _____ -

[ιδιότητα και όνομα]

Μέλος επιτροπής _____ -

[ιδιότητα και όνομα]

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ιούνιος 2015

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Μάριος Ζέρβας, 2015

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος, All rights reserved

Η έγκριση της μεταπτυχιακής διατριβής από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών Διοίκηση Επιχειρήσεων της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους της Σχολής.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τη σύζυγο μου Marie-Christine για την υπομονή και υποστήριξη της κατά τη διάρκεια των σπουδών μου στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου και στα παιδιά μου για να θυμούνται πάντα ότι η δια βίου μάθηση πρέπει να είναι μέρος της ζωής τους.

Τους αφιερώνω αυτή τη διατριβή με αγάπη.

Πίνακας περιεχομένων

Πίνακας περιεχομένων	6
1. Περίληψη (στην ελληνική)	8
2. Περίληψη (στην αγγλική)	9
3. Εισαγωγή.....	10
3.1 Προσδιορισμός του προβλήματος	10
3.2 Διεθνής εμπειρία στην προσέγγιση και λύση του προβλήματος.....	11
3.3 Σκοπός	13
3.4 Αναγκαιότητα και σπουδαιότητα έρευνας	13
3.5 Βασικά συμπεράσματα	14
3.6 Περιορισμοί.....	16
4. Βιβλιογραφική επισκόπηση	16
4.1 Έννοια Στρατηγικού σχεδιασμού	18
4.2 Ο Στρατηγικός σχεδιασμός στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.....	18
4.3 Εθνικός στρατηγικός στόχος –Πληροφοριακή Παιδεία	21
4.4 Προώθηση Πληροφοριακής Παιδείας σε διεθνές επίπεδο	23
4.5 Ορισμός Πληροφοριακής Παιδείας.....	23
4.6 Έννοιες Πληροφοριακής Παιδείας που χρησιμοποιούνται στη μελέτη	24
4.7 Σχετικές έννοιες.....	25
4.8 Η Πληροφοριακή Παιδεία ως ανάγκη επιβίωσης στην εποχή της πληροφορίας.....	27
4.9 Μοντέλα Πληροφοριακής Παιδείας.....	29
4.10 Συμβολή UNESCO στην Πληροφοριακή Παιδεία	32
5. Μεθοδολογία έρευνας	34
5.1 Επαναπροσδιορισμός στρατηγικών στόχων –SWOT analysis.....	34
5.2 Προετοιμασία ερωτηματολογίου.....	36
5.3 Διαδικασία συμπλήρωσης ερωτηματολογίου.....	37
5.4 Εμπειρική εφαρμογή –Δείγμα.....	38
5.5 Επεξεργασία δεδομένων	39
5.6 Παρουσίαση αποτελεσμάτων	40
5.6.1 Επιδόσεις στα μαθήματα με βάση το φύλο.....	40

5.6.2	Επιδόσεις σε θέματα βιβλιοθήκης με βάση το φύλο	40
5.6.3	Πρόσβαση στην πληροφορία.....	41
5.6.4	Γνώσεις σε βασικά μαθήματα.....	41
5.6.5	Πρόσβαση στη Βιβλιοθήκη	43
5.6.6	Πληροφοριακή Παιδεία αναζήτηση πληροφοριών	44
5.6.7	Παιδεία διαδικτύου και κοινωνικών δικτύων.....	48
5.6.8	Παιδεία υπολογιστών και παιδεία μέσων	49
5.6.9	Πληροφοριακή Παιδεία- Αξιολόγηση πληροφοριών	50
5.6.10	Πληροφοριακή Παιδεία- χρήση πληροφοριών	50
5.6.11	Ανάλυση παλινδρόμησης.....	51
5.6.12	Correlate t-test	53
5.6.13	Πληροφοριακή Παιδεία- ανάλυση μέσων όρων	54
5.7	Συμπεράσματα ανάλυσης στατιστικών στοιχείων	55
6.	Συμπεράσματα και μελλοντικές ενέργειες	57
7.	Βιβλιογραφία.....	59
8.	Κατάλογος πινάκων	62
9.	Κατάλογος διαγραμμάτων.....	63
10.	Ακρωνύμια	64
11.	Παραρτήματα	65
	Παράρτημα Ι Πρώτο ερωτηματολόγιο Πληροφοριακή Παιδεία PRE-TEST	65
	Παράρτημα ΙΙ Δεύτερο ερωτηματολόγιο Πληροφοριακή Παιδεία POST-TEST	73

1. Περίληψη (στην ελληνική)

Ένας από τους στρατηγικούς στόχους που τέθηκαν από την ηγεσία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) για την δεκαετία 2010-2020 είναι η υψηλή επιστημονική, τεχνική και επαγγελματική επάρκεια στην εκπαίδευση των φοιτητών. Για την επίτευξη αυτού του στρατηγικού στόχου η Βιβλιοθήκη του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΒΤΠ) έχει ένα σημαντικό και ουσιώδη ρόλο να επιτελέσει με την παροχή προγραμμάτων Πληροφοριακής Παιδείας στους φοιτητές του πανεπιστημίου ούτως ώστε να καταστούν πληροφοριακά επαρκής και αυτόνομοι χρήστες της πληροφορίας (Κωστάκη 2001) για να θεωρούνται πληροφοριακά εγγράμματοι. Παράλληλα η ΒΤΠ είχε θέσει ως ένα από τους πέντε στρατηγικούς της στόχους την Πληροφοριακή Παιδεία.

Έχει παρατηρηθεί από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της Βιβλιοθήκης ότι οι πρωτοετείς φοιτητές προερχόμενοι από τη μέση εκπαίδευση δεν γνωρίζουν τις υπηρεσίες τις οποίες έχει τη δυνατότητα να τους προσφέρει μια ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη ούτε έχουν τις δεξιότητες της Πληροφοριακής Παιδείας. Μελετώντας τη βιβλιογραφία παρατηρούμε ότι σε ανεπτυγμένες χώρες οι σχολικές βιβλιοθήκες έχουν καθοριστικό ρόλο στην Πληροφοριακή Παιδεία των μαθητών. Αρχικά η American Research Libraries(ARL) και στη συνέχεια η United Nations Educational Scientific Cultural Organization(UNESCO) και η International Federation of library Association(IFLA) έχουν δημιουργήσει οδηγούς για την προώθηση της Πληροφοριακής Παιδείας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι IFLA/UNESCO καθορίζουν τον ρόλο του σχολικού βιβλιοθηκονόμου και αναδεικνύουν τη συνεργασία του σχολικού βιβλιοθηκονόμου με τους εκπαιδευτικούς. Προσδιορίζουν τις απαραίτητες γνώσεις του εκπαιδευτικού για την προώθηση της Πληροφοριακής Παιδείας στους μαθητές.

Η UNESCO ακολουθώντας τις τεχνολογικές εξελίξεις και έχοντας ως στόχο την υποστήριξη όλων των πολιτών ανεξαρτήτως ηλικίας και γεωγραφικής τοποθεσίας, έχει επεκταθεί στην Παιδεία Μέσων καλύπτοντας τις δεξιότητες στη χρήση των υπολογιστών, των πολυμέσων και του διαδικτύου. Η μελέτη εξετάζει τις γνώσεις των μαθητών στην Παιδεία Μέσων και την Πληροφοριακή Παιδεία και αποδεικνύει την ανάγκη για αναβάθμιση του ρόλου των σχολικών βιβλιοθηκών και την εκπαίδευση των εκπαιδευτών.

2. Περίληψη (στην αγγλική)

One of the strategic goals set by the leadership of the Cyprus University of Technology (CUT) for the decade 2010-2020 is the high scientific, technical and professional adequacy in student education. To achieve this strategic objective, the Library of the Technological University of Cyprus has an important and essential role to fulfill by providing information literacy programs for the students of the university in order to make the students information sufficient and autonomous information users (Κωστάκη 2001) so that they can be considered information literate. At the same time the Library had set information literacy as one of its five strategic objectives.

Since the early years of the Library operation it has been observed that first-year students coming from secondary education are not aware of the services that an academic library can offer them and they do not have any information literacy skills. We can observe by studying the bibliography that in developed countries the school libraries have a key role in the students' information literacy education. Initially the American Research Libraries (ARL) and then the United Nations Educational Scientific Cultural Organization (UNESCO) and the International Federation of library Association (IFLA) have created drivers for promoting information literacy in secondary education. IFLA / UNESCO determine the role of the school librarian and highlight the collaboration of the school librarian with teachers. They also identify the necessary knowledge of the teachers in order to promote information literacy to students.

UNESCO, following the technological developments and aiming to support all citizens regardless of age and geographical location, has expanded in Education Media covering skills in computing, multimedia and the Internet. This study examines the students' knowledge in Education Media and Information Literacy and demonstrates the need to upgrade the role of school libraries and the training of teachers.

3. Εισαγωγή

3.1 Προσδιορισμός του προβλήματος

Η Πληροφοριακή Παιδεία είναι ένας από τους σημαντικότερους στρατηγικούς στόχους τους οποίους έχει θέσει η ΒΤΠ. Από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του πανεπιστημίου, η Βιβλιοθήκη αντιλήφθηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα ότι οι φοιτητές δεν είχαν κατανοήσει τις δυνατότητες μιας ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης και τις υπηρεσίες τις οποίες μπορεί να τους προσφέρει. Η ΒΤΠ διοργανώνει ομαδικά μαθήματα «κλέβοντας» από το χρόνο των καθηγητών οι οποίοι είναι πρόθυμοι να προσφέρουν από το χρόνο των μαθημάτων τους. Τα περισσότερα μαθήματα διοργανώνονται κυρίως μέσω των μαθημάτων του Κέντρου Γλωσσών (ΚΓ) όπου οι καθηγητές του αντιλαμβανόμενοι την ανάγκη εκπαίδευσης των φοιτητών παραχωρούν ώρες διδασκαλίας από το δικό τους πρόγραμμα. Επίσης οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με τον βιβλιοθηκονόμο της σχολής τους μέσω της υπηρεσίας «ρώτα το βιβλιοθηκονόμο σου»¹, μέσω προσωπικών συναντήσεων ή μέσω των κοινωνικών δικτύων.

Μέσα από τα μαθήματα η ΒΤΠ διαπίστωσε ότι οι πρωτοετείς φοιτητές έχουν βασικές ελλείψεις στο να αντιληφθούν: τί περιέχει η συλλογή μιας ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης, τεχνικές αναζήτησης και εντοπισμού υλικού της συλλογής, αξιολόγησης των αποτελεσμάτων αναζήτησης, όπως επίσης και της σωστής χρήσης των πληροφοριακών πηγών μέσω παραπομπών και αναφορών. Μελετώντας τη διεθνή βιβλιογραφία, διαπιστώνεται ότι ο ρόλος των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών στην εκπαίδευση των φοιτητών είναι σημαντικός. Η ΒΤΠ πρέπει να προχωρήσει στην ένταξη μαθήματος βιβλιοθήκης στο πρόγραμμα σπουδών. Η επιτυχία ανάπτυξης και εφαρμογής προγραμμάτων Πληροφοριακής Παιδείας, εξαρτάται από τη δέσμευση και την συνεργασία του εκπαιδευτικού ιδρύματος, των διδασκόντων και των βιβλιοθηκονόμων. Τα προγράμματα Πληροφοριακής Παιδείας πρέπει να προσφέρονται στο πλαίσιο ενός οργανωμένου και επίσημου προγράμματος σπουδών (Σίτας 2006). Το πρόβλημα όμως εντοπίζεται στο ότι παρόλο που βρισκόμαστε στον 21^ο αιώνα ο ρόλος των σχολικών βιβλιοθηκών στην Κύπρο είναι υποτυπώδες με αποτέλεσμα οι φοιτητές να έρχονται στα πανεπιστήμια ή και αυτοί οι λιγοστοί που βγαίνουν μετά το σχολείο στην επαγγελματική ζωή να είναι πληροφοριακά αναλφάβητοι και ανέτοιμοι να αξιοποιήσουν σωστά την πληροφορία. Στόχος της διατριβής είναι να δοθεί η εικόνα για τις πληροφοριακές ανάγκες των μαθητών

---

¹ <http://library.cut.ac.cy/el/node/370>

της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και παράλληλα τα συμπεράσματα της έρευνας να δοθούν στους αρμόδιους του υπουργείου παιδείας ούτως ώστε να πεισθούν για την αναγκαιότητα αναβάθμισης του ρόλου των σχολικών βιβλιοθηκών. Με την επίτευξη αυτού του στόχου διευκολύνεται και η επίτευξη του στρατηγικού στόχου της ΒΤΠ να συμβάλει στην Πληροφοριακή Παιδεία των εν δυνάμει φοιτητών της. Ένας άλλος στόχος είναι η ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη να καταστεί ένα δημιουργικό περιβάλλον, στο οποίο καλλιεργείται ο Πληροφοριακή Παιδεία ως κριτική αναζήτηση και αξιοποίηση της πληροφορίας. «Στο περιβάλλον αυτό οι νέοι υποστηρίζονται στο να μετατρέψουν την πληροφορία σε προσωπική γνώση και με αυτό τον τρόπο να γίνουν ικανοί «διαχειριστές» της διά βίου μάθησης τους ως συνιστώσας της συμμετοχής τους στη σύνθετη και συνεχώς μεταβαλλόμενη Κοινωνία της Γνώσης.» (Κωστάκη 2001)

Μέσα από την έρευνα, διερευνούνται βασικά ερωτήματα όπως εάν έχουν οι εν δυνάμει προπτυχιακοί φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες υπολογιστών, διαδικτύου, μέσων, Πληροφοριακής Παιδείας για να προσδιορίσουν την ζητούμενη πληροφορία, να την εντοπίσουν αναζητώντας την με τη χρήση σύγχρονων εργαλείων, να την αξιολογήσουν και τέλος να την χρησιμοποιήσουν με το σωστό τρόπο.

Ποιοι παράγοντες επίπεδο γνώσης της ελληνικής και αγγλικής γλώσσας, επίπεδο μαθηματικών γνώσεων, επηρεάζουν τους φοιτητές ποιοτικά και ποσοτικά στην αξιοποίηση της Βιβλιοθήκης;

Συμβάλουν οι σχολικές βιβλιοθήκες στην Πληροφοριακή Παιδεία των μαθητών των λυκείων. Εάν όχι, τι πρέπει να γίνει;

Πώς μπορεί η ΒΤΠ να συμβάλει στη βελτίωση των δεξιοτήτων των φοιτητών γνωρίζοντας τα αποτελέσματα των πιο πάνω ερωτημάτων.

3.2 Διεθνής εμπειρία στην προσέγγιση και λύση του προβλήματος

Στο διεθνές τοπίο ειδικά σε χώρες όπου η παιδεία βρίσκεται σε ανεπτυγμένο επίπεδο εδώ και εκατονταετίες όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ), το Ηνωμένο Βασίλειο, ο Καναδάς, η Αυστραλία κλπ. έχει δημιουργηθεί η απαραίτητη κουλτούρα και οι βιβλιοθήκες σχολικές, δημοτικές και ακαδημαϊκές αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης και διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην Πληροφοριακή Παιδεία των μαθητών, φοιτητών και στη συνέχεια πολιτών της κοινωνίας στην οποία βρίσκονται και εξυπηρετούν. Ξεκινώντας από τις σχολικές βιβλιοθήκες οι οποίες εξελίσσονται και

προσαρμόζονται στις τεχνολογικές τάσεις της κάθε εποχής και όπως αποδεικνύεται μέσα από μελέτες έχουν καθοριστικό ρόλο στην διαμόρφωση πληροφοριακά εγγράμματων μαθητών. Σε μελέτη που έγινε για τη συμβολή των σχολικών βιβλιοθηκών στο Ohio από τους Ross J. Todd and Carol C. Kuhlthau τα ευρήματα, τόσο ποσοτικά όσο ποιοτικά, έδειξαν ότι οι αποτελεσματικές σχολικές βιβλιοθήκες βοηθούν τους μαθητές στις σπουδές τους με πολλούς τρόπους στα διάφορα επίπεδα της εκπαίδευσης και διαδραματίζουν ενεργό και όχι παθητικό ρόλο στη μάθηση των μαθητών (Todd & Kuhlthau 2004). Η UNESCO στην προσπάθεια της να βοηθήσει στην Πληροφοριακή Παιδεία των μαθητών ανά το παγκόσμιο έχει εκδώσει πάρα πολλούς οδηγούς για την Πληροφοριακή Παιδεία. Το 2000 έκδωσε το IFLA/UNESCO School Library Guidelines(IFLA/Unesco 2000) με την ακόλουθη οδηγία:

"Governments, through their ministries responsible for education, are urged to develop strategies, policies and plans that implement the principles of this Manifesto."

Λέγοντας ότι οι κυβερνήσεις, μέσω των υπουργείων που είναι αρμόδια για την εκπαίδευση, καλούνται να αναπτύξουν στρατηγικές, πολιτικές και σχέδια που εφαρμόζουν τις αρχές του παρόν μανιφέστο. Το 1989 η ALA σε έκθεση της για την Πληροφοριακή Παιδεία καταλήγει σε οδηγίες προς την αμερικανική κοινωνία για να καρπωθούν τα οφέλη από την εποχή της πληροφορίας, οι πολίτες και οι επιχειρήσεις.

Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε θέματα Πληροφοριακής Παιδείας και η συνεργασία ανάμεσα σε βιβλιοθηκονόμους και εκπαιδευτικούς θεωρείται ως ένας σημαντικός παράγοντας στην επιτυχία των σχολικών βιβλιοθηκών οι οποίες όπως αποδεικνύεται παίζουν σημαντικό ρόλο στην επιτυχία των μαθητών. Το 2004 η Australian Library and Information Association (ALIA) και η Australian School Library Association(ASLA) προωθήσουν μια δήλωση των προτύπων επαγγελματικής αριστείας για τους βιβλιοθηκονόμους εκπαιδευτικούς. (Australian Library and Information Association (ALIA) and the Australian School Library Association (ASLA) 2014) . Το έγγραφο προορίζεται για χρήση ως πλαίσιο για την συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση. Το 2012 ASLA, προώθησε μια εθνική προσέγγιση για την εθελοντική εκπαίδευση των βιβλιοθηκονόμων εκπαιδευτικών. Σκοπός ήταν η προώθηση της ποιότητας της διδασκαλίας. Σε μια συνεχή προσπάθεια η ASLA αναθεωρεί τη «Δήλωση για τους εκπαιδευτικούς βιβλιοθηκονόμους στην Αυστραλία», η οποία περιγράφει και προάγει το ρόλο του εκπαιδευτή βιβλιοθηκονόμου. (Australian Library and Information Association (ALIA) 2014)

3.3 Σκοπός

Βρισκόμαστε στην εποχή της ηλεκτρονικής πληροφόρησης, η πληροφορία διαχέεται σε διαφορετικές μορφές (κείμενο, ήχος, εικόνα, βίντεο) μέσω διαφορετικών μέσων συμπεριλαμβανομένων και των κοινωνικών δικτύων και οι χρήστες καλούνται να έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες (computer, internet, multimedia, information literacy skills) για να «επιβιώσουν» μέσα στην κοινωνία της πληροφορίας. Η εργασία αποσκοπεί στον εντοπισμό των παραγόντων που επηρεάζουν την πληροφοριακή συμπεριφορά των εν δυνάμει προπτυχιακών φοιτητών και από τα αποτελέσματα που θα εντοπιστούν μέσα από την έρευνα στην σύνταξη οδηγιών(guidelines) προς τους αρμόδιους φορείς της μέσης εκπαίδευσης και τον καταρτισμό των κατάλληλων προγραμμάτων Πληροφοριακής Παιδείας ώστε να καταστούν οι προπτυχιακοί φοιτητές «πληροφοριακά ανεξάρτητοι» και με την ένταξη τους στην κοινωνία να είναι κρητικά σκεπτόμενοι πολίτες και ενεργά μέλη της κοινωνίας των πολιτών. (Bundy 2004a) Η όλη προσπάθεια εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της πολιτικής της Βιβλιοθήκης για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών και την ποσοτική και ποιοτική αξιοποίηση των έγκυρων ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης στις οποίες η Βιβλιοθήκη έχει πρόσβαση μέσα από τις συνδρομές της.

3.4 Αναγκαιότητα και σπουδαιότητα έρευνας

Οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες ως σημαντικός συντελεστής στην επιτυχία ενός οργανισμού, στην επίτευξη των στόχων του, στην παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης και υψηλού επιπέδου έρευνας, επενδύουν στην ολική ποιότητα μέσα από την παροχή υπηρεσιών στην ανάπτυξη δεξιοτήτων Πληροφοριακής Παιδείας. Οι Βιβλιοθήκες μέσα από τις συνδρομές τους σε επιστημονικές πηγές πληροφόρησης εξασφαλίζουν πρόσβαση σε ένα μεγάλο όγκο πληροφοριών. Οι προπτυχιακοί φοιτητές μελλοντικοί ερευνητές συχνά η μεγαλύτερη μερίδα του κοινού που εξυπηρετεί μια ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη αποτελούν το δυσκολότερο κοινό για το οποίο η Βιβλιοθήκη δεν έχει την απαραίτητη πληροφόρηση για να εφαρμόσει ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης. Μέσα από την έρευνα αναμένεται να εντοπιστούν τα στοιχεία εκείνα που θα βοηθήσουν τη Βιβλιοθήκη να προσαρμόζει ανάλογα το εκπαιδευτικό της πλάνο βοηθώντας μέσω της Πληροφοριακής Παιδείας στη δημιουργία «πληροφοριακά ανεξάρτητων προπτυχιακών φοιτητών». Τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένεται να δώσουν σημαντικές πληροφορίες, για τον ρόλο και την στελέχωση των σχολικών βιβλιοθηκών, για τον ρόλο των σχολικών βιβλιοθηκών στην Πληροφοριακή Παιδεία των μαθητών και για την ανάγκη συνεργασίας των σχολικών βιβλιοθηκονόμων με το εκπαιδευτικό προσωπικό των σχολείων.

3.5 Βασικά συμπεράσματα

Ο στρατηγικός προγραμματισμός ανάπτυξης μιας ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης πρέπει να συμβαδίζει και να αποτελεί μέρος του στρατηγικού προγραμματισμού ανάπτυξης του ακαδημαϊκού ιδρύματος.

Η συμμετοχή του προσωπικού της βιβλιοθήκης στο στρατηγικό σχεδιασμό ανάπτυξης μέσω του SWOT analysis brainstorming βοηθά στη δέσμευση και αφοσίωση του προσωπικού στην επίτευξη των στόχων όπως αναφέρει και η Sara McNicol.(McNicol 2005)

Η Πληροφοριακή Παιδεία αποτελεί διαχρονικά ένα από του στρατηγικούς στόχους των Βιβλιοθηκών όπως απέδειξε και η έρευνα του Gail Staines όπου η πλειοψηφία των βιβλιοθηκών σε Καναδά και ΗΠΑ οι οποίες εφαρμόζουν στρατηγικούς σχεδιασμούς έχουν ως ένα από τους βασικούς πυλώνες την Πληροφοριακή Παιδεία. (Staines 2009)

Πρέπει να γίνει αντιληπτό στο υψηλότερο επίπεδο της πολιτικής ηγεσίας ότι η Πληροφοριακή Παιδεία αποτελεί δικαίωμα όλων των πολιτών. Όπως αναφέρει ο πρόεδρος των ΗΠΑ Barak Obama οι εκπαιδευτικοί και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να γνωρίζουν αυτές τις νέες πραγματικότητες και η δυνατότητα να αναζητήσουν, να βρουν και να αποκρυπτογραφήσουν εφαρμόζεται στη ζωή σε αμέτρητες αποφάσεις, οικονομικής, ιατρικής, εκπαιδευτικής φύσης κ.λπ. «Our Nation's educators and institutions of learning must be aware of and adjust to these new realities». (Barak Obama (President of United States Of America) 2009). Έτσι και στη δική μας περίπτωση πρέπει να υπάρξει ενημέρωση της πολιτικής ηγεσίας για τη σημασία των σχολικών βιβλιοθηκών στη δημιουργία πληροφοριακά εγγράμματων μαθητών.

Οι μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν χρησιμοποιούν τις σχολικές βιβλιοθήκες με αποτέλεσμα όταν εισέρχονται στο πανεπιστήμιο να μην γνωρίζουν τη χρησιμότητα τους και να χάνουν πολύτιμο χρόνο στην αξιοποίηση των υπηρεσιών που προσφέρουν οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες.

Το γεγονός ότι σχεδόν όλοι οι μαθητές διαθέτουν προσωπικό υπολογιστή και πρόσβαση στο διαδίκτυο από το σπίτι τους βοηθά στο να αναπτύξουν τις βασικές γνώσεις στη χρήση του διαδικτύου, των ηλεκτρονικών υπολογιστών και των μέσων. Όπως επίσης και η χρήση του

YouTube και των κοινωνικών δικτύων τους βοηθούν στο να αναπτύξουν τις απαραίτητες δεξιότητες για τη μεταφορά, επεξεργασία, πρόσβαση σε αρχεία διαφορετικών μορφοτύπων.

Θεωρώ ότι είναι ένας από τους κυριότερους λόγους που μας οδηγεί στη διαπίστωση ότι το επίπεδο των μαθητών σε βασικά μαθήματα δεν φαίνεται να επηρεάζει τη συμπεριφορά και τις επιδόσεις των μαθητών στην Παιδεία Μέσων. Μέσα από τη μελέτη αποδεικνύεται ότι οι μαθητές φαίνεται να έχουν τις γνώσεις στην Παιδεία Μέσων και αυτό αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο στην περαιτέρω ανάπτυξη τους.

Όμως το ότι οι μαθητές δεν κάνουν χρήση των βιβλιοθηκών και δεν αναπτύσσουν τις δεξιότητες της Πληροφοριακής Παιδείας κατά την διάρκεια των σπουδών τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ενδεχόμενος θα τους δημιουργήσει προβλήματα στη συνέχεια της πορείας τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ή και ως επαγγελματίες στο χώρο της εργασίας τους.

Περάν του ότι είναι θέμα κουλτούρας και δεν οφείλεται αποκλειστικά στους ίδιους τους μαθητές, μερίδιο ευθύνης έχει και το ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου και η ανεπάρκεια των σχολικών βιβλιοθηκών αφού δεν πληρούν ούτε καν τις βασικές προδιαγραφές της μελέτης της επιτροπής η οποία συστάθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και εκπόνησε την μελέτη της το 2003.

Μέσα από τις διαλέξεις διαφάνηκε ότι οι μαθητές δεν γνωρίζουν το υλικό το οποίο διαθέτει ούτε τι μπορεί να τους προσφέρει μια σύγχρονη βιβλιοθήκη. Το ιντερνέτ αποτελεί για τους μαθητές την πιο αξιόπιστη πηγή πληροφόρησης, αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι μαθητές έχουν πρόσβαση σε καθημερινή βάση στο ιντερνέτ μέσα από τους προσωπικούς τους υπολογιστές ή/και τα smartphones στο σπίτι τους και σε κοινόχρηστους χώρους και κατ' επέκταση τη δυνατότητα πρόσβασης σε πληθώρα πληροφοριών. Οι διαλέξεις τους προβληματίσαν και οι μαθητές έδωσαν στη συνέχεια μία πιο συγκεκριμένη απάντηση. Το ιντερνέτ όπως εξηγήθηκε στους μαθητές κατά τη διάρκεια των διαλέξεων δεν είναι λανθασμένη απάντηση φτάνει να έχουν τη δυνατότητα να αξιολογούν την πληροφορία την οποία εντοπίζουν και να κρίνουν κατά πόσο προέρχεται από αξιόπιστη πηγή προέλευσης. Οι διαλέξεις βοήθησαν αρκετά τους μαθητές αφού διαπιστώθηκε βελτίωση στις δεξιότητες της Πληροφοριακής Παιδείας. Κατά τη διάρκεια των διαλέξεων αναπτύχθηκαν μεταξύ άλλων το θέμα της λογοκλοπής και των πνευματικών δικαιωμάτων κάτι το οποίο επίσης προβληματίσε τους μαθητές και επηρέασε τις απαντήσεις τους.

3.6 Περιορισμοί

Το δείγμα ήταν βολικό, συγκεκριμένα επιλέγησαν δυο λύκεια ένα στη Λεμεσό και ένα στη Λευκωσία όποτε δεν υπάρχει παγκύπρια κάλυψη. Η επιλογή των δυο συγκεκριμένων επαρχιών έγινε λόγω της ευκολίας πρόσβασης στα συγκεκριμένα σχολεία.

Επίσης η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου ήταν υποχρεωτική οπότε δεν μιλάμε για ένα τυχαίο δείγμα αλλά για βολικό δείγμα.

Το ερωτηματολόγιο καλύπτει τέσσερις πτυχές του Media Literacy (Πληροφοριακή Παιδεία, Παιδεία υπολογιστών, Παιδεία διαδικτύου και την Παιδεία στα Μέσα και την Πληροφορία).

Για τις ερωτήσεις που αφορούν την Πληροφοριακή Παιδεία οι απαντήσεις είναι συγκεκριμένες με αυτό τον τρόπο περιορίζονται οι επιλογές επεξεργασίας και αξιοποιήσεις των στατιστικών δεδομένων, παρά ταύτα λόγω του ότι οι διαλέξεις σχεδιάστηκαν κυρίως για τις δεξιότητες της Πληροφοριακής Παιδείας με συγκεκριμένες επιλογές για τις απαντήσεις, δίνεται η δυνατότητα να εξαχθούν πιο ακριβή συμπεράσματα.

Για τις υπόλοιπες πτυχές στην Παιδεία στα Μέσα και την Πληροφορία οι ερωτήσεις ήταν με διαβάθμιση δίνοντας τη δυνατότητα καλύτερης επεξεργασίας των δεδομένων, όμως παρατηρήθηκε ότι πάρα πολλοί μαθητές επέλεξαν την εύκολη απάντηση η οποία ήταν στο μέσω της κλίμακας.

Στις ερωτήσεις που αφορούσαν στην Παιδεία στα Μέσα και την Πληροφορία οι μαθητές απαντούσαν με βάση τη δική τους εκτίμηση για το επίπεδο των γνώσεων τους οπότε η εγκυρότητα των αποτελεσμάτων εναπόκειται και στην ειλικρίνεια των μαθητών.

4. Βιβλιογραφική επισκόπηση

Ο Στρατηγικός σχεδιασμός ενός οργανισμού βοηθά στο να ξεπεράσει την καθημερινότητα, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει, κοιτάζοντας μακριά οριοθετώντας τους στρατηγικούς του στόχους. Η βιβλιογραφική επισκόπηση σε θέματα στρατηγικού σχεδιασμού ήταν μια από τις πρώτες μου ενασχολήσεις με την ανάληψη των καθηκόντων μου τον Νοέμβριο του 2006 ως Διευθνήτης Βιβλιοθήκης της ΒΤΠ, οπου έπρεπε σε σύντομο χρονικό διάστημα ξεκινώντας από μηδενική βάση να «κτίσω» μια σύγχρονη βιβλιοθήκη. Ο Στρατηγικός σχεδιασμός

σχεδιάστηκε και μπήκε σε εφαρμογή από το 2008 βασίστηκε στη διεθνή βιβλιογραφία και εμπειρία πανεπιστημίων, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι επρόκειτο για ένα πανεπιστήμιο που δέχθηκε τους πρώτους φοιτητές το 2007. Στη συνέχεια το πανεπιστήμιο προχώρησε στο στρατηγικό σχεδιασμό για την δεκαετία 2010-2020 και η βιβλιοθήκη προσάρμοσε τους δείκτες μέτρησης των στρατηγικών στόχων βασιζόμενη πλέον στους στρατηγικούς στόχους του πανεπιστημίου εναρμονίζοντας τους στρατηγικούς της στόχους.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός ανάπτυξης της ΒΤΠ χωρίστηκε σε πέντε βασικούς άξονες:

1. την άρτια κατάρτιση του προσωπικού, το οποίο θα εργάζεται σε ιδανικό περιβάλλον, με όλες τις υλικοτεχνικές υποδομές, τη συνεχή εκπαίδευση, τη συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια και ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα.
2. τη συμμετοχή της ΒΤΠ στην εκπαιδευτική διαδικασία και τη δια βίου μάθηση μέσω μαθημάτων πληροφοριακού γραμματισμού με στόχο την εκπαίδευση των χρηστών στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ανεύρεσης της πληροφορίας.
3. την ανάπτυξη της συλλογής της ΒΤΠ σε θεματικό εύρος και σε βάθος χρόνου παρέχοντας πρόσβαση σε αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης σε όλη την ερευνητική κοινότητα του Πανεπιστημίου μέσα από τη συμμετοχή της σε συνεργατικά σχήματα όπως είναι ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ)² και ο Σύνδεσμος Κυπριακών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΚΑΒ).
4. τη διάσωση της ερευνητικής δραστηριότητας του Πανεπιστημίου με τη δέσμευση της Διοίκησης για υποχρεωτική κατάθεση των δημοσιεύσεων των μελών του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) και την υποχρεωτική κατάθεση των διατριβών των φοιτητών (πτυχιακών, μεταπτυχιακών, διδακτορικών) στο ιδρυματικό καταθετήριο.
5. την προσφορά στην τοπική κοινωνία μέσα από τη φύση της Βιβλιοθήκης ως κοινωνικός χώρος συνέντευξης και ως συχνός αποδέκτης δωρεών, με τη συντήρηση, ψηφιοποίηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η ΒΤΠ προχωρεί σε ετήσια βάση στη μέτρηση υλοποίησης των στρατηγικών στόχων μέσα από δείκτες μέτρησης.

---

² <http://www.heal-link.gr/>

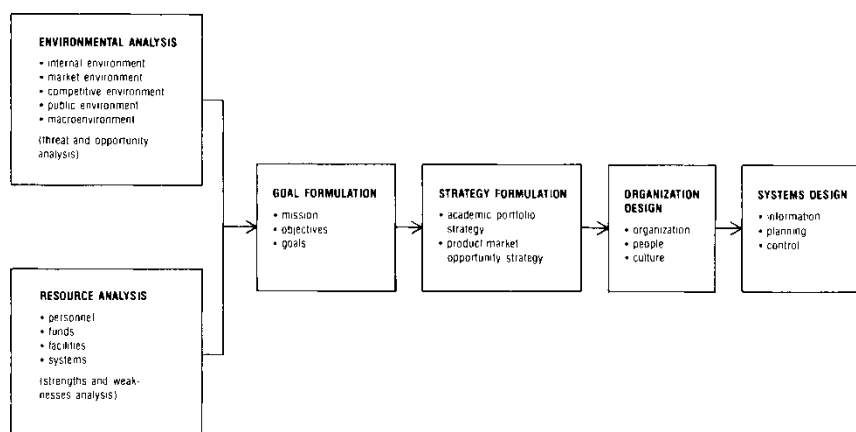
4.1 Έννοια Στρατηγικού σχεδιασμού

Μελετώντας την έννοια του στρατηγικού σχεδιασμού μιας επιχείρησης ο Michel. E. Porter αναφέρει ότι «Η έμφαση στο στρατηγικό σχεδιασμό σήμερα σε επιχειρήσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες και στο εξωτερικό αντανακλά την άποψη ότι υπάρχουν σημαντικά οφέλη για να κερδίσουν μέσω της διαδικασίας διαμόρφωσης στρατηγικής, ώστε να διασφαλιστεί ότι τουλάχιστον οι πολιτικές (αν όχι οι ενέργειες) των λειτουργικών τμημάτων ενός συντονίζονται και κατευθύνονται σε κάποιο κοινό σύνολο στόχων. (Porter 1980).

Ο Roger Kaufman αναφέρει ότι «Ο στρατηγικός σχεδιασμός είναι η τυπική διαδικασία για τον καθορισμό και την τεκμηρίωση του επιθυμητού μέλλοντος και τρόποι για να φτάσουμε εκεί.» (Kaufman et al. 2003).

4.2 Ο Στρατηγικός σχεδιασμός στα εκπαιδευτικά ιδρύματα

Ο Philip Kotler (Kotler & Murphy 1981) στο άρθρο του Strategic Planning for higher Education αναφέρει ότι «τα κολέγια και τα πανεπιστήμια για να επιβιώσουν στα επόμενα χρόνια, πρέπει να δώσουν μια δυναμική έμφαση στο σχεδιασμό. Ο τύπος του σχεδιασμού που φαίνεται να είναι ο πλέον κατάλληλος για το μέλλον είναι η στρατηγική του σχεδιασμού της αγοράς. Στη συνέχεια ορίζει τον Στρατηγικό σχεδιασμό ως «τη διαδικασία της ανάπτυξης και της διατήρησης μιας στρατηγικής προσαρμογής μεταξύ του οργανισμού και των μεταβαλλόμενων ευκαιριών μάρκετινγκ» παρουσιάζοντας το ακόλουθο μοντέλο σχεδιασμού το οποίο αναλύει.

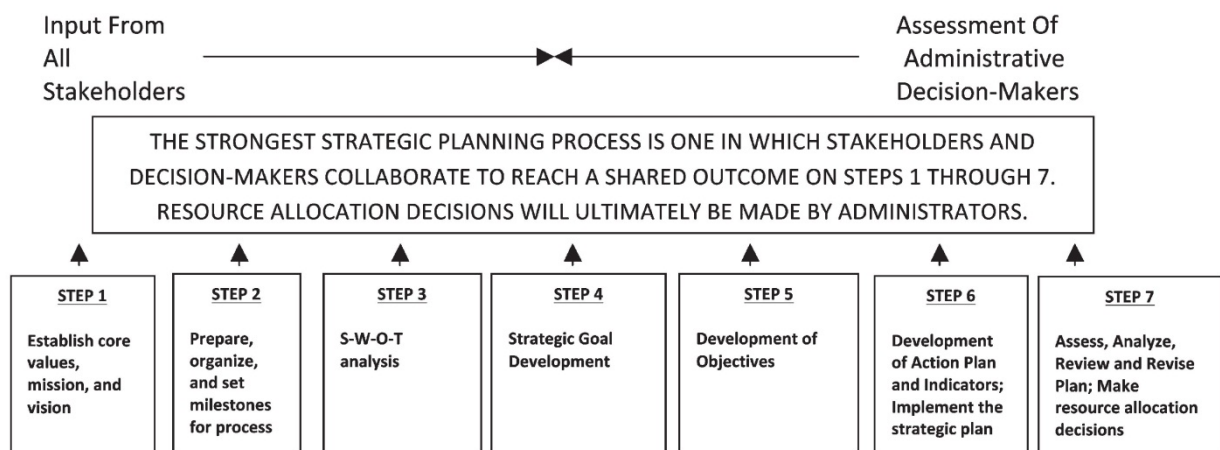

Σχήμα 1: Πηγή Strategic Planning for Higher Education, 1981

Το 2009 Ο Gail Staines προέβη σε ποσοτική και ποιοτική ανάλυση των στρατηγικών σχεδιασμών και ετήσιων εκθέσεων από ένα τυχαίο δείγμα βιβλιοθηκών του Καναδά και των ΗΠΑ. Μέσα από την έρευνα προέκυψε ότι η πλειοψηφία των βιβλιοθηκών τόσο από τον

Καναδά και τις ΗΠΑ - εφαρμόζουν στρατηγικούς σχεδιασμούς. Ωστόσο, η πλειοψηφία αυτών των βιβλιοθηκών δεν παράγουν πλέον ετήσιες εκθέσεις, ή οι ετήσιες εκθέσεις έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι σύντομες. Η ανάλυση των στρατηγικών σχεδίων αποκάλυψε διαφορετικά σημεία έμφασης μεταξύ των βιβλιοθηκών των ΗΠΑ και του Καναδά όμως η Πληροφοριακή Παιδεία εμφανίστηκε σε όλους τους στρατηγικούς σχεδιασμούς. (Staines 2009)

Η Sarah McNicol αναφέρει ότι η διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού μέσα στα βρετανικά ακαδημαϊκά ιδρύματα αναπτύχθηκε ταχύτατα κατά τα τελευταία χρόνια. Είναι αναμφισβήτητο αληθές ότι οι βιβλιοθήκες συμμετέχουν πολύ πιο ενεργά στο στρατηγικό σχεδιασμό των πανεπιστημίων από ότι ήταν στο παρελθόν. Αναφέρει επίσης ότι η συμμετοχή του προσωπικού της βιβλιοθήκης στο στρατηγικό σχεδιασμό ενός πανεπιστημίου είναι σημαντική. Καταλήγοντας αναφέρει μεταξύ άλλων ότι τα βασικά θέματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν από τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες από την άποψη του στρατηγικού σχεδιασμού είναι η συμμετοχή του προσωπικού της βιβλιοθήκης στη διαδικασία καθορισμού των στρατηγικών στόχων και η ενημέρωση για τους στόχους της εκτός βιβλιοθήκης. (McNicol 2005) Με βάση τον Jesse L. Germain, «ο στρατηγικός σχεδιασμός είναι περισσότερο από το σχεδιασμό των επομένων μηνών ή ο προϋπολογισμός για το επόμενο έτος.» Είναι μια διαδικασία αρχίζοντας από τις βασικές αξίες ενός οργανισμού, το όραμα και την αποστολή, στη συνέχεια ορίζει σε λεπτομέρεια το πώς θα επιτευχθεί το όραμα και να επιτύχει την αποστολή, διατηρώντας παράλληλα την πιστότητα σε ότι ο οργανισμός θεωρεί ότι αντιπροσωπεύει - τις βασικές του αξίες (Germain 2013) και η διαδικασία του Στρατηγικού προγραμματισμού περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα (Σχήμα 2)

Σχήμα 2: Πηγή Chronicle of Kinesiology & Physical Education in Higher Education, 2013, (p.29).

Η Yulia Stukalina στο άρθρο της για το Strategic Management of higher Education προχώρα σε μία σειρά από συστάσεις προς τα κέντρα αποφάσεων των πανεπιστημίων.

Στο πολύπλοκο εκπαιδευτικό περιβάλλον το οποίο χαρακτηρίζεται από την εσωτερική ολοκλήρωση των πόρων και της συνεργασίας σε όλη την οργάνωση, οι αρχές των πανεπιστημίων πρέπει να χρησιμοποιούν την ολιστική προσέγγιση για τη δημιουργία μιας περιεκτικής μακροπρόθεσμης και ανταγωνιστικής στρατηγικής με στόχο την οργανωτική ανάπτυξη. Η στρατηγική αυτή μπορεί να περιλαμβάνει διάφορες «υπό-στρατηγικές», στο πλαίσιο ενός συνολικού σχεδίου δράσης. Πολλαπλές στρατηγικές πρέπει να κινούνται σε διαφορετικά επίπεδα και σε διάφορες λειτουργικές μονάδες ενός ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο της χάραξης της στρατηγικής στη λειτουργία ενός σύγχρονου πανεπιστημίου, οι αρχές των πανεπιστημίων πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τόσο τους εξωτερικούς όσο και τους εσωτερικούς παράγοντες, οι οποίοι επηρεάζουν την επιλογή των στρατηγικών πρωτοβουλιών που εφαρμόστηκαν, για τη συνεχή βελτίωση του ιδρύματος. Οι εξωτερικές πιέσεις (κοινωνικές, πολιτικές, περιβαλλοντικές, κ.λπ.) καθορίζουν τον τρόπο, με τον οποίο οι εσωτερικοί πόροι του πανεπιστημίου διαχειρίζονται και κατανέμονται. (Stukalina 2014)

Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για την επιτυχία ενός οργανισμού, είναι με την εξασφάλιση άμεσης και σαφής σύνδεσης ανάμεσα σε αυτά που θέλει να πετύχει και πώς αυτά τα επιτεύγματα θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων. Δηλαδή ποιες δυνατότητες υπάρχουν και ποιες απειλές παραμονεύουν σε σχέση με τη συμβολή στους γενικούς στρατηγικούς στόχους του ιδρύματος; Για καλύτερη απάντηση στο ερώτημα αυτό και για να αρχίσει η διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού στα σοβαρά, μια ανάλυση SWOT βοηθά. Ο προβληματισμός στα Πλεονεκτήματα, Αδυναμίες, Ευκαιρίες και Απειλές του οργανισμού θα βοηθήσει στην ώθηση των δυνατών σημείων και παράλληλα στην αντιμετώπιση και ελαχιστοποίηση των πιθανών εμποδίων για την επίτευξη των επιθυμητών στόχων. Η καλύτερη μέθοδος είναι η διεξαγωγή ανάλυσης SWOT σε μορφή καταγισμού ιδεών, με εκπροσώπηση από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. (Germain 2013).

Για να εξασφαλιστεί ότι οι βιβλιοθήκες συμβάλλουν το μέγιστο στα αποτελέσματα των ιδρυμάτων τους σχετικά με τη μάθηση των σπουδαστών. Οι βιβλιοθήκες των κολλεγίων και οι πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες μπορούν να ενσωματώσουν μαθήματα Πληροφοριακής Παιδείας στο στρατηγικό σχεδιασμό τους και εάν είναι αναγκαίο να αναθεωρήσουν την αποστολή, το όραμα καθώς και τις δραστηριότητες τους για τη δημιουργία μαθημάτων για τους σπουδαστές τους. (Keeling 2004)

4.3 Εθνικός στρατηγικός στόχος – Πληροφοριακή Παιδεία

Η Πληροφοριακή Παιδεία όπως αναφέρθηκε και στην έρευνα του Gail Staines αποτελεί ένα από τους βασικούς στόχους όλων των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Όπως διαφαίνεται μέσα από την διεθνή βιβλιογραφία η Πληροφοριακή Παιδεία έχει απασχολήσει όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης από τις σχολικές έως τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. (Staines 2009)

Η ΒΤΠ, ακλουθώντας τη διεθνή τάση όπως φαίνεται μέσα από τη μελέτη της βιβλιογραφίας συνέχισε να έχει ως στρατηγικό στόχο την Πληροφοριακή Παιδεία, προχωρεί στην ολοκλήρωση της μελέτης για την ένταξη μαθήματος βιβλιοθήκης στο πρόγραμμα σπουδών. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια οι θεματικοί βιβλιοθηκονόμοι παρακολούθησαν μαθήματα διδασκαλίας τα οποία προετοιμάστηκαν ειδικά από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου για τις ανάγκες διδασκαλίας της ΒΤΠ. Με την ολοκλήρωση των μαθημάτων η ΒΤΠ προχωρεί στην ετοιμασία εμπειριστατωμένης πρότασης προς τη Σύγκλητο για την ένταξη του μαθήματος βιβλιοθήκης στο πρόγραμμα σπουδών.

Συνεχίζοντας τη μελέτη της βιβλιογραφίας διαπιστώνουμε πόσο είναι σημαντική η αναγνώριση της σημαντικότητας των βιβλιοθηκών από τα ίδια τα κράτη και τα κέντρα αποφάσεων και η δέσμευση της πολιτείας για την ενίσχυση του ρόλου των βιβλιοθηκών σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης.

Πρέπει να υπάρξει κατανόηση και δέσμευση στο ψηλότερο πολιτικό επίπεδο για τη σημασία του ρόλου των σχολικών βιβλιοθηκών. Αυτό διαπιστώνεται μέσα από τις δηλώσεις του προέδρου των ΗΠΑ, Barak Obama.

Ο πρόεδρος των ΗΠΑ δήλωσε «Οι εκπαιδευτικοί και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα του έθνους πρέπει να έχουν επίγνωση, και να προσαρμοστούν σε αυτές τις νέες πραγματικότητες. Εκτός από τις βασικές δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής και μαθηματικών, είναι εξίσου σημαντικό οι μαθητές μας να έχουν στη διάθεση τους τα απαραίτητα εργαλεία για να επωφεληθούν από τις πληροφορίες. Η ικανότητα να αναζητήσουν, να εντοπίζουν και να αξιολογούν τις πληροφορίες μπορεί να εφαρμοστεί σε αμέτρητες αποφάσεις της καθημερινής ζωής, είτε πρόκειται και αποφάσεις οικονομικής, ιατρικής, εκπαιδευτικής ή τεχνικής φύσης. κ.λπ.»(Barak Obama (President of United States Of America) 2009)

Είναι εμφανές ότι ο ίδιος ο πρόεδρος, ο ανώτατος άρχοντας ενός κράτους διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη χάραξη πολιτικών που βοηθούν τους αρμόδιους φορείς στο να επενδύσουν στην Πληροφοριακή Παιδεία των πολιτών τους και αυτό διαχρονικά. Για αυτό παρατηρούμε προσπάθειες από σημαντικούς φορείς της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα σημαντική είναι η συμβολή της Ένωσης Κολεγιακών και Ερευνητικών Βιβλιοθηκών (Association of College and Research Libraries - ACRL) και ο φορέας των σχολικών βιβλιοθηκών - Αμερικανική Ένωση Σχολικών Βιβλιοθηκών (American Association of School Libraries - AASL).

Στην Κύπρο η πολιτική ηγεσία αναγνωρίζει την ανάγκη της παιδείας και της παροχής της σε όλους τους πολίτες. Μάλιστα εδώ και μια δεκαετία ξεκίνησε μια προσπάθεια για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Μέσα στο κείμενο που ετοιμάστηκε το 2003 από την επιτροπή η οποία διορίστηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού γίνονται αναφορές για τις σχολικές βιβλιοθήκες άλλα δεν υπάρχει καμία συγκεκριμένη αναφορά για την Πληροφοριακή Παιδεία και τη συμμετοχή των σχολικών βιβλιοθηκών στο πρόγραμμα εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα αναφέρεται *«Βιβλιοθήκη: Μηχανογράφηση και οργάνωση βιβλιοθήκης , με βάση τις προδιαγραφές και τους στόχους του Ενιαίου Λυκείου. Δε νοείται να είναι ακόμα σε κάποια σχολεία οι Βιβλιοθήκες αποθήκες βιβλίων, χωρίς βιβλιοθηκάριο και χωρίς σύστημα δανεισμού των βιβλίων από τους μαθητές.»* (Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού 2003). Όμως παρόλα αυτά σήμερα οι περισσότερες σχολικές βιβλιοθήκες δεν διαθέτουν ηλεκτρονικό κατάλογο και δεν στελεχώνονται από βιβλιοθηκονόμους. Δεν υπάρχει καμία συγκεκριμένη αναφορά στο ρόλο του βιβλιοθηκονόμου στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των μαθητών στην Πληροφοριακή Παιδεία και στη συνεργασία των βιβλιοθηκονόμων με τους εκπαιδευτικούς. Επίσης δεν υπάρχει καμία συγκεκριμένη αναφορά στην ανάπτυξη δεξιοτήτων Πληροφοριακής Παιδείας για τους εκπαιδευτικούς.

Επίσης, υπάρχει το Πρόγραμμα του Λειτουργικού Αλφαριθμητισμού το οποίο έγινε πλέον θεσμός στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος της Κύπρου, αφού διεξάγεται με επιτυχία από το 2007 σε παγκύπρια βάση από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ). Το εν λόγω Πρόγραμμα αποσκοπεί στον έγκαιρο εντοπισμό μαθητών με μεγάλη πιθανότητα να μείνουν λειτουργικά αναλφάβητοι σε διάφορα στάδια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, έτσι ώστε να εμπλακούν σε κατάλληλα προγράμματα στήριξης.³ Το πρόγραμμα δεν αναφέρεται καθόλου στην Πληροφοριακή Παιδεία.

---

³ <http://www.pi.ac.cy/keea/literacy/index.html>

4.4 Προώθηση Πληροφοριακής Παιδείας σε διεθνές επίπεδο

Για την προώθηση της Πληροφοριακής Παιδείας έχουν επίσης ουσιώδη συμμετοχή σημαντικοί σύνδεσμοι βιβλιοθηκών από το Ηνωμένο Βασίλειο, την Αυστραλία, την Νέα Ζηλανδία. Συγκεκριμένα η συμβολή της Ένωσης Κολεγιακών, Εθνικών και Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών (Society of College, National and University Libraries - SCONUL) από το Ηνωμένο Βασίλειο, το Ινστιτούτο για την Πληροφοριακή Παιδεία της Αυστραλίας και της Ν. Ζηλανδίας (Australian and New Zealand Institute for Information Literacy- SCONUL), και σε διεθνές επίπεδο η Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Οργανισμών (International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA) και ο Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization- UNESCO).

4.5 Ορισμός Πληροφοριακής Παιδείας

Κάνοντας μια ιστορική αναδρομή πηγαίνοντας πίσω στο 1974 ο Paul Zurkowski πρόεδρος της Information Industry Association χρησιμοποίησε τον όρο Πληροφοριακή Παιδεία σε αναφορά που συνέταξε το 1974 προς το “US National Commission on Libraries and Information Science” **αναφέροντας ότι** «Στην εποχή μας οπού η πληροφορία είναι άφθονη, το να είσαι πληροφοριακά εγγράμματος σημαίνει να είναι σε θέση να βρεις αυτό που είναι γνωστό ή αναγνωρίσιμο για οποιοδήποτε θέμα. Άτομα που είναι εκπαιδευμένοι στην εφαρμογή των πληροφοριακών πηγών για τις εργασίες τους μπορούν να ονομάζονται πληροφοριακά εγγράμματοι. Έχουν μάθει τις τεχνικές και τις δεξιότητες για τη χρήση των εργαλείων πληροφόρησης, καθώς και τη χρησιμοποίηση πρωτογενών πηγών στη διαμόρφωση λύσεων για τα προβλήματά τους. Τα άτομα στο υπόλοιπο τμήμα του πληθυσμού, οι οποίοι θεωρούνται εγγράμματοι με την έννοια ότι μπορούν να διαβάζουν και να γράφουν, δεν έχουν ένα μέτρο για την αξιολόγηση των πληροφοριών και δεν έχουν την ικανότητα να διαμορφώσουν τις πληροφορίες για τις ανάγκες τους, ρεαλιστικά πρέπει να θεωρούνται πληροφοριακά αναλφάβητοι» (Zurkowski, 1974)

Το 1989 (ALA) Presidential Committee για την Πληροφοριακή Παιδεία εκδίδει το “final report” το οποίο ορίζει τα τέσσερα συστατικά της Πληροφοριακής Παιδείας: την ικανότητα να αναγνωρίζουν πότε χρειάζεται η πληροφόρηση, να εντοπίζουν, να αξιολογούν και να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά την απαραίτητη πληροφορία. (American Library Association 1989). Η AASL αναφέρει επίσης ότι: για να είναι πληροφοριακά εγγράμματα, ένα άτομο πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει πότε χρειάζεται η πληροφόρηση και να έχει την ικανότητα να εντοπίζει, να αξιολογεί και να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά την απαραίτητη πληροφορία. (American Library Association 1989). Οι χρήστες θα πρέπει να διαθέτουν και στρατηγικές συγκέντρωσης πληροφοριών και δεξιότητες κριτικής σκέψης για να επιλέγουν, να απορρίπτουν, να συνθέτουν και να παρουσιάζουν πληροφορίες με νέο τρόπο, ώστε να επιλύουν πραγματικά προβλήματα (Byerly & Brodie 1999).

4.6 Έννοιες Πληροφοριακής Παιδείας που χρησιμοποιούνται στη μελέτη

Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί η έννοια της **Πληροφοριακής Παιδείας** και του **πληροφοριακού γραμματισμού** δυο έννοιες οι οποίες χρησιμοποιούνται στην παρούσα μελέτη. Στον ελληνικό χώρο συναντούμαι δυο τρόπους απόδοσης για τον όρο «Information Literacy» Πληροφοριακή Παιδεία και πληροφοριακός γραμματισμός.

Ο όρος **πληροφοριακός γραμματισμός**, είναι η πρακτική έννοια της απόκτησης των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων, περιγράφει τις δεξιότητες εκείνες της Πληροφοριακής Παιδείας που απαιτούνται σε ένα άτομο για να μπορεί να εντοπίσει, να αξιολογήσει και να χρησιμοποιήσει την πληροφορία. Πολίτες οι οποίοι έχουν τις δεξιότητες Πληροφοριακής Παιδείας θεωρούνται πληροφοριακά εγγράμματοι. Σε αντίθεση με τον όρο Πληροφοριακή Παιδεία που αφορά στην κουλτούρα, στην καλλιέργεια του ατόμου, με σκοπό την απόκτηση γνώσεων δεξιοτήτων και στάσεων και τη συνειδητοποίηση, δηλαδή, τη διεργασία με την οποία το άτομο κατορθώνει να αποκτήσει βαθιά επίγνωση της πραγματικότητας και να διαχειριστεί το σύγχρονο κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον όπως αυτό διαμορφώνεται στην κοινωνία της πληροφορίας. Σε έρευνα μέσω της μηχανής αναζήτησης με τον όρο «Πληροφοριακή Παιδεία» εντοπίστηκαν 5790 αποτελέσματα ενώ με τον όρο «πληροφοριακός γραμματισμός» 556. Βλέπουμε ότι έχει επικρατήσει ο όρος Πληροφοριακή Παιδεία. Επίσης σε έρευνα που έγινε στη μηχανή αναζήτησης Google με τον όρο γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας εντοπίστηκαν 450 αποτελέσματα, με τον όρο «Παιδεία στα μέσα» 3710 αποτελέσματα, με τον όρο «γραμματισμός στα μέσα» 549

αποτελέσματα, με τον όρο «παιδεία στα μέσα επικοινωνίας» 8 αποτελέσματα και με τον όρο «παιδεία στα μέσα και την πληροφορία» 1040. Στην παρούσα μελέτη χρησιμοποιείται ο όρος **πληροφοριακή παιδεία** «Information literacy», ο ορός **πληροφοριακά εγγράμματος** «Information-literate» για τα άτομα που έχουν τις δεξιότητες Πληροφοριακής Παιδείας, ο όρος **Παιδεία στα μέσα και την πληροφορία** για τον όρο «Media Literacy» όρος που χρησιμοποιείται από την UNESCO σε έρευνες οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα μελέτη. (UNESCO Communication and Information Sector 2013) Για τη χρήση του όρου **πληροφοριακός αναλφαβητισμός** η Κανάκη αναφέρει ότι «Οι αρνητικές διατυπώσεις του όρου, είναι πιο κοντά στα πραγματικά δεδομένα, γίνονται περισσότερο κατανοητές από τις θετικές. Χαρακτηριστικά αναφέρει ότι στο έγκριτο λεξικό του Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη στο λήμμα **αλφαβητισμός** δίδεται η ερμηνεία: η καταπολέμηση του αναλφαβητισμού». (Κανάκη 2008)

4.7 Σχετικές έννοιες

Στη διεθνή βιβλιογραφία χρησιμοποιούνται και άλλες έννοιες σχετικές με την Πληροφοριακή Παιδεία.

Το 2001 ο David Bawden συνοψίζει τους όρους :

- Computer literacy
- Information Technology Literacy
- E-Literacy
- Library literacy
- Network literacy
- Internet Literacy
- Hyper-Literacy
- Multimedia Literacy
- Media Literacy
- Web literacy
- Digital Literacy (Bawden 2001)

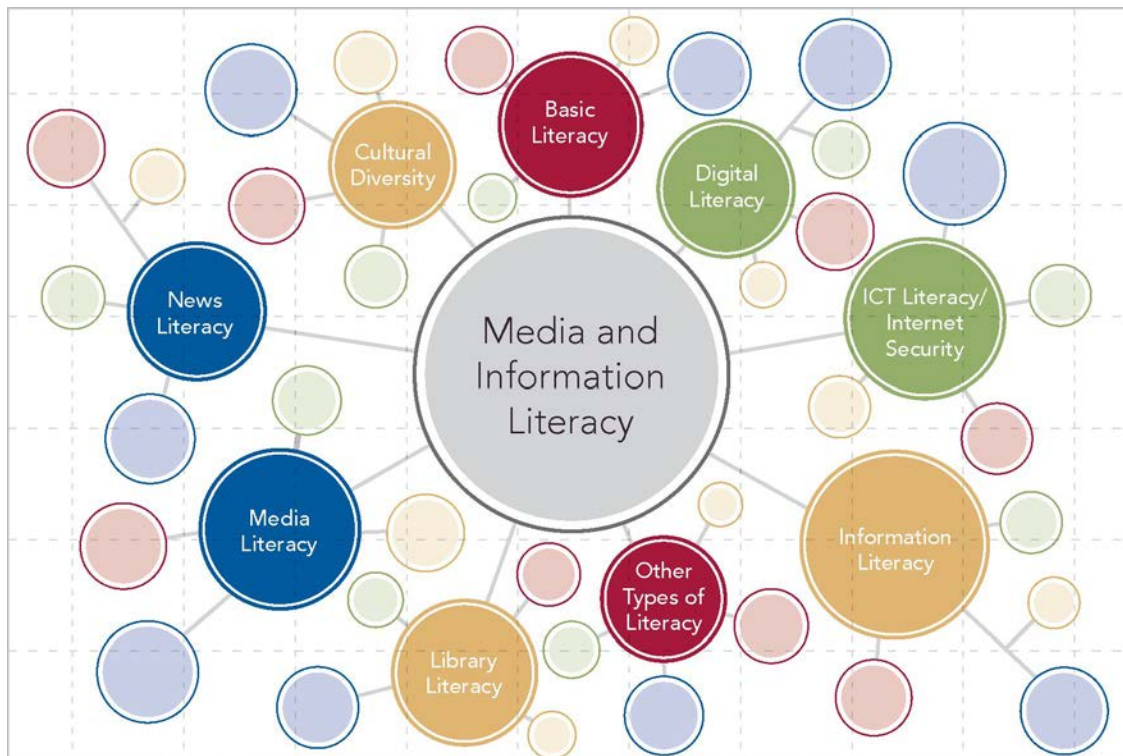
Ο Horton (as cited in Lau 2006), ορίζει το Computer Literacy ως τις γνώσεις και δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την κατανόηση των information and communication technologies

(ICTs) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού, του λογισμικού, των συστημάτων, των δικτύων (τόσο τοπικών δικτύων και το Internet), καθώς και όλα τα άλλα που αποτελούν τους υπολογιστές και τις τηλεπικοινωνίες και το Media Literacy ως τις γνώσεις και δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την κατανόηση όλων των μέσων και των μορφών στις οποίες τα δεδομένα, οι πληροφορίες και οι γνώσεις που δημιουργούνται, αποθηκεύονται, κοινοποιούνται, και παρουσιάζονται, δηλαδή, έντυπες εφημερίδες και περιοδικά, ηλεκτρονικά περιοδικά, ραδιόφωνο, τηλεοπτικές εκπομπές, καλώδια, CD-ROM, DVD, κινητά τηλέφωνα, αρχεία PDF κειμένου, και μορφή JPEG για φωτογραφίες και γραφικά.

Με βάση την UNESCO το Media and Information Literacy(MIL) (UNESCO Communication and Information Sector 2013) συναποτελείται από τις ακόλουθες διαφορετικές έννοιες οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους συμπεριλαμβάνονται στην ευρύτερη έννοια του MIL:

Computer Literacy

- Digital Literacy
- Freedom of Expression - Freedom of Information Literacy
- Information Literacy
- Internet Literacy
- Library Literacy
- Media Literacy
- News Literacy

Σχήμα 3: Media and Information Literacy, Πηγή: Global Media and Information Literacy Assessment Framework :Country Readiness and Competencies/UNESCO, 2013,p.31

Όπως προαναφερθεί στην παρούσα μελέτη έχει υιοθετηθεί ο όρος του MIL αφού η έρευνα συμπεριλαμβάνει τέσσερα στοιχεία του MIL το Computer Literacy, Internet Literacy, Media Literacy και Information Literacy και ο όρος του Information Literacy αφού η έρευνα επικεντρώνεται κυρίως στο συγκεκριμένο θέμα.

4.8 Η Πληροφοριακή Παιδεία ως ανάγκη επιβίωσης στην εποχή της πληροφορίας

Η ALA συνειδητοποιώντας τη μεγάλη σημασία της Πληροφοριακής Παιδείας και αντιλαμβανόμενη ότι αποτελεί μια ικανότητα επιβίωσης στην εποχή της πληροφορίας. Αναφέροντας ότι «Οι πληροφορίες κατακλύζουν την καθημερινότητα, οι πληροφοριακά εγγράμματοι άνθρωποι ξέρουν πώς να εντοπίσουν, να αξιολογήσουν και να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά τις πληροφορίες για να λύσουν ένα συγκεκριμένο πρόβλημα, ή να πάρουν μια απόφαση.

Η πληροφορία μπορεί να προέρχεται από έναν υπολογιστή, ένα βιβλίο, μια κυβερνητική υπηρεσία, μια ταινία, ή οποιοδήποτε άλλη πηγή πληροφόρησης».

Κατέληξε σε μια έκθεση με έξι οδηγίες προς την αμερικανική κοινωνία που αποδεικνύουν τη σημαντικότητα που επιδεικνύουν οι αμερικανικοί φορείς αναφέροντας πώς η χώρα για να καρπωθεί τα οφέλη από την εποχή της πληροφορίας, όπως και οι πολίτες και οι επιχειρήσεις της:

1. Η Πρώτη οδηγία αναφέρει ότι πρέπει όλοι **να αναθεωρήσουμε τους τρόπους με τους οποίους έχουμε οργανώσει την πληροφορία**, να οργανώσουμε την πρόσβαση στην πληροφορία και να καθορίσουμε τον ρόλο της πληροφορίας στη ζωή μας στο σπίτι τους στην κοινότητα, και στο χώρο εργασίας.
2. Θα πρέπει να σχηματιστεί ένας **συνασπισμός για την Πληροφοριακή Παιδεία** υπό την ηγεσία της ALA, σε συντονισμό με άλλους εθνικούς οργανισμούς και φορείς, για την προώθηση της Πληροφοριακής Παιδείας.
3. **Πρέπει να προωθηθούν προγράμματα έρευνας** σχετικά με την πληροφορία και τη χρήση της. Μέχρι σήμερα, εξαιρετικά λίγη έρευνα έχει γίνει για να καταλάβουμε πώς η πληροφορία μπορεί να διαχειριστεί πιο αποτελεσματικά για την επίτευξη των εκπαιδευτικών και κοινωνικών στόχων ή για να διερευνήσει το αντίκτυπο των δεξιοτήτων διαχείρισης της πληροφορίας στη σχολική και ακαδημαϊκή επίδοση.
4. Οι τοπικοί εκπαιδευτικοί φορείς πρέπει **να διασφαλίσουν ότι υπάρχουν οι απαραίτητες και ευνοϊκές συνθήκες** στο να γίνουν πληροφοριακά εγγράμματοι οι φοιτητές στα πανεπιστήμια και στις πολιτείες που ελέγχουν. Μάλιστα σημειώνει ότι για να ενσωματώσει το πνεύμα και την πρόθεση της Πληροφοριακής Παιδείας σε απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών, τις οδηγίες, και το εκπαιδευτικό υλικό. Δύο εξαιρετικές μοντέλα για τις κρατικές κατευθυντήριες γραμμές για το σχολείο είναι το «Washington's Information Skills Curriculum Guide: Process Scope and Sequence» and "Library Information Skills: Guide for Oregon Schools K-12.".
5. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των εκπαιδευτών και οι προσδοκίες του προγράμματος πρέπει να τροποποιηθούν ώστε να περιλαμβάνουν τις ανησυχίες της Πληροφοριακής Παιδείας. Συνυφασμένη με την έννοια της Πληροφοριακής Παιδείας και των πόρων που βασίζεται η μάθηση είναι η συμπληρωματική έννοια **του δασκάλου ως διαμεσολαβητή της μάθησης των μαθητών** και όχι ως παρουσιαστή της έτοιμης πληροφορίας.

Για να υπάρχει επιτυχία σε αυτόν το ρόλο, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να κάνουν εκτενή χρήση των πληροφοριακών πηγών. Θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι και να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν επιλεγμένες βάσεις δεδομένων, δίκτυα μάθησης, υλικό αναφοράς, , επιστημονικά περιοδικά, εφημερίδες ,περιοδικά, και άλλες πηγές.

6. Πρέπει να προαχθεί η κατανόηση της σχέσης της Πληροφοριακής Παιδείας για τα θέματα της Διάσκεψης του Λευκού Οίκου για την Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης. Τα θέματα του συνεδρίου του Λευκού Οίκου σχετικά με την παιδεία, την παραγωγικότητα, και την δημοκρατία θα προσφέρουν μια μοναδική ευκαιρία για την προώθηση της ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τη σημασία της Πληροφοριακής Παιδείας. (American Library Association 1989) Μέσα από τις οδηγίες μπορούμε να εξάγουμε σημαντικά συμπεράσματα όπως ότι οι εκπαιδευτικοί φορείς σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης πρέπει να μεριμνήσουν στο να υπάρχουν οι απαραίτητες συνθήκες για να είναι οι χρήστες τους πληροφοριακά εγγράμματοι. Σημαντικό στοιχείο είναι η αναφορά στους εκπαιδευτικούς και στα προγράμματα εκπαίδευσης τους τα οποία πρέπει να προσαρμόζονται και να συμπεριλάβουν τις δεξιότητες της Πληροφοριακής Παιδείας.

4.9 Μοντέλα Πληροφοριακής Παιδείας

Για την προώθηση της Πληροφοριακής Παιδείας δημιουργήθηκαν αρκετά μοντέλα με τα στάδια τα οποία απαιτούνται από τα πληροφοριακά εγγράμματα άτομα. Τα μοντέλα χρησιμοποιούνται για την διδασκαλία και την ανάπτυξη δεξιοτήτων Πληροφοριακής Παιδείας συγκεκριμένα:

Το 1992 οι Eisenberg και Berkowitz (Eisenberg & Berkowitz n.d.) δημοσιεύουν το μοντέλο “Big Six Skills” με τα έξι βασικά στάδια που απαιτούνται από τα πληροφοριακά εγγράμματα άτομα. Αναπτύχθηκε από τον Mike Eisenberg και ο Bob Berkowitz, το Big6 είναι η πιο ευρέως γνωστή και ευρέως χρησιμοποιούμενη προσέγγιση στη διδασκαλία της τεχνολογίας πληροφοριών και δεξιοτήτων στον κόσμο.

Big6 Δεξιότητες παρέχουν ένα ευρείας βάσης λογικό σύνολο ικανοτήτων που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως η δομή για την ανάπτυξη ενός προγράμματος σπουδών ή το πλαίσιο για ένα σύνολο διακριτών δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων. Αυτές οι θεμελιώδεις δεξιότητες

παρέχουν στους φοιτητές ένα ολοκληρωμένο σύνολο από ισχυρές δεξιότητες για να κατακτήσουν την εποχή της πληροφορίας. χρησιμοποιείται σε χιλιάδες K-12 σχολεία, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και των εταιριών κατάρτισης προγραμμάτων για ενήλικες. Το μοντέλο επίλυσης προβλημάτων Big6 εφαρμόζεται κάθε φορά που οι άνθρωποι χρειάζονται να χρησιμοποιούν πληροφορίες.

Τα έξι βασικά στάδια που απαιτούνται από τα πληροφοριακά εγγράμματα άτομα είναι:

1. Task Definition
  - 1.1 Define the problem
  - 1.2 Identify the information needed
2. Information seeking strategies
  - 2.1 Determine all possible sources
  - 2.2 Select the best sources
3. Location and Access
  - 3.1 Locate sources
  - 3.2 Find information within sources
4. Use of Information
  - 4.1 Engage (e.g., read, hear, view)
  - 4.2 Extract relevant information
5. Synthesis
  - 5.1 Organise information from multiple sources
  - 5.2 Present information
6. Evaluation
  - 6.1 Judge the result (effectiveness)
  - 6.2 Judge the process (efficiently)

Σχήμα 4 : Πηγή: Journal of Library & Information Technology, Vol. 28, No. 2, March 2008, (p.42 figure 2)

Το 1997 η Christine Bruce από την Αυστραλία δημοσιεύει το έργο Οι Επτά Όψεις του Πληροφοριακού Γραμματισμού «**The Seven Faces of Information Literacy**» (Bruce, 1997). Η Bruce αντιτίθεται στις προηγούμενες μεθόδους και τονίζει πως η έρευνα για τον πληροφοριακό γραμματισμό δεν θα πρέπει να εστιάζει στην περιγραφή των γνωρισμάτων, αλλά στις ιδέες και στην εμπειρία, στο πως αυτή βιώνεται από τα άτομα, στην περιγραφή παρά τον ορισμό.

Το 1998 η «American Association of School Libraries» (AASL) και το «Association of Educational Communications and Technology» (AECT) εκδίδουν το «Information Literacy Standards for Student Learning». The AASL/AECT standards αναλύουν τις δεξιότητες για μαθητές σε K-12. Τα πρότυπα Πληροφοριακής Παιδείας για την εκπαίδευση των φοιτητών παρέχουν ένα εννοιολογικό πλαίσιο για να περιγράψουν τον πληροφοριακά εγγράμματο φοιτητή. Τα πρότυπα αποτελούνται από τρεις κατηγορίες, εννέα πρότυπα και είκοσι εννέα

δείκτες. Στο σύνολό τους, οι κατηγορίες, τα πρότυπα και οι δείκτες περιγράφουν το περιεχόμενο και τις διαδικασίες που σχετίζονται με τις γνώσεις που πρέπει να κατέχουν οι φοιτητές για να θεωρηθούν πληροφοριακά εγγράμματοι.. (AASL, AECT, 1998).

Το 1999 η ομάδα εργασίας στην Πληροφοριακή Παιδεία της SCONUL δημοσιεύει τους «**The Seven Pillars of Information Literacy**», εισάγοντας το μοντέλο με τις επτά βασικές δεξιότητες που θα πρέπει να αποκτούν οι απόφοιτοι της ανώτατης εκπαίδευσης. Για την ανάπτυξη των πληροφοριακά εγγράμματων ατόμων προτείνει ένα μοντέλο που βασίζεται στο σύνολο των επτά δεξιοτήτων στη βιβλιοθήκη και την πληροφορική.

Το 2000 η ACRL διατυπώνει τα πρότυπα αποτίμησης πληροφοριακού γραμματισμού για την ανώτατη εκπαίδευση παρέχοντας ένα πλαίσιο για την αξιολόγηση των πληροφοριακά εγγράμματων φοιτητών. Επίσης, επεκτείνει το έργο της American Association of School Librarians Task Force για τα πρότυπα της Πληροφοριακής Παιδείας, παρέχοντας έτσι στην τριτοβάθμια εκπαίδευση την ευκαιρία να συνδέσει τις δεξιότητες Πληροφοριακής Παιδείας με αυτές της K-12, έτσι ώστε σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης να υπάρχει η προσδοκία για την ανάπτυξη των σπουδαστών.

Στις δεξιότητες, υπάρχουν πέντε πρότυπα και είκοσι δύο δείκτες επιδόσεων. Τα πρότυπα εστιάζονται στις ανάγκες των φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα. Τα πρότυπα παρουσιάζουν μια σειρά αποτελεσμάτων για αξιολόγηση της προόδου των φοιτητών προς την Πληροφοριακή Παιδεία. Αυτά τα αποτελέσματα εξυπηρετούν ως οδηγίες για τους διδάσκοντες και τους βιβλιοθηκονόμους στην ανάπτυξη τοπικών μεθόδων για τη μέτρηση της μάθησης των φοιτητών. Εκτός από την αξιολόγηση των βασικών δεξιοτήτων Πληροφοριακής Παιδείας των μαθητών, διδασκόντων και των βιβλιοθηκονόμων πρέπει επίσης να συνεργαστούν για να αναπτύξουν εργαλεία και στρατηγικές αξιολόγησης στα πλαίσια ιδιαιτέρων επιστημονικών κλάδων, όπως η Πληροφοριακή Παιδεία εκδηλώνεται στη συγκεκριμένη κατανόηση της δημιουργίας γνώσης, επιστημονικής δραστηριότητας και διαδικασιών δημοσίευσης που βρίσκονται σε αυτούς τους κλάδους. (Association of College and Research Libraries 2000)

Το 2004 ο οργανισμός ANZIIL δημοσιεύει την 2^η έκδοση του πρότυπου για τον πληροφοριακό γραμματισμό σε συνέχεια των αποτελεσμάτων εργαστηριακής έρευνας που πραγματοποιήθηκε μετά την δημοσιοποίηση της πρώτης έρευνας. (Bundy 2004b)

Όπως φαίνεται μέσα από την βιβλιογραφία υπάρχουν αρκετά μοντέλα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Χρειάζεται να ακολουθήσει μια εμπειριστατωμένη μελέτη για την λήψη απόφασης από τα αρμόδια σώματα παροχής εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την υιοθέτηση

συγκεκριμένου μοντέλου η τη δημιουργία ενός μοντέλου το οποίο θα μπορούσε να εφαρμοστεί στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα και περιβάλλον.

4.10 Συμβολή UNESCO στην Πληροφοριακή Παιδεία

Η συμβολή της UNESCO στην Πληροφοριακή Παιδεία και στη δια βίου μάθηση είναι καθοριστική. Το 1999 σε συνεργασία με την IFLA εκδίδουν ένα πολύ σημαντικό μανιφέστο το «IFLA/UNESCO School Library Manifesto» (IFLA/Unesco 1999) όπου καθορίζονται μεταξύ άλλων η αποστολή, οι στόχοι και ο ρόλος των σχολικών βιβλιοθηκών. Μέσα από το μανιφέστο τονίζεται πόσο σημαντική είναι η συνεργασία των εκπαιδευτικών με του βιβλιοθηκονόμους για την επιτυχία των μαθητών στις σπουδές τους και την ανάπτυξη δεξιοτήτων Πληροφοριακής Παιδείας. Αναδεικνύοντας ταυτόχρονα και τον εκπαιδευτικό ρόλο του βιβλιοθηκονόμου. Καταλήγοντας ότι οι κυβερνήσεις, μέσω των υπουργείων που είναι αρμόδια για την εκπαίδευση, καλούνται να αναπτύξουν στρατηγικές, πολιτικές και προγράμματα που εφαρμόζουν τις αρχές του παρόντος Μανιφέστο. Τα προγράμματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν την αρχική και συνεχιζόμενη κατάρτιση των βιβλιοθηκονόμων και των εκπαιδευτικών.

Στη συνέχεια το 2003 με τη διακήρυξη της Πράγας, στην οποία συμμετέχουν 23 χώρες απ' όλο τον κόσμο και ορίζουν τις βασικές αρχές της Πληροφοριακής Παιδείας.

1. Η δημιουργία μιας κοινωνίας της πληροφορίας είναι το κλειδί για την κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη των εθνών, των κοινοτήτων, των ιδρυμάτων και των πολιτών.
2. Η Πληροφοριακή Παιδεία περιλαμβάνει την αναγνώριση της ανάγκης για πληροφόρηση, τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, την οργάνωση και αποτελεσματική δημιουργία και κοινοποίηση των αποτελεσμάτων.
3. Η Πληροφοριακή Παιδεία, σε συνδυασμό με την πρόσβαση σε βασικές πληροφορίες και αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στη μείωση της ανισότητας εντός και μεταξύ των χωρών και των λαών. Καθώς και στην προώθηση της ανεκτικότητας και της αμοιβαίας κατανόησης μέσω της χρήσης της πληροφορίας σε πολυπολιτισμικό και πολυγλωσσικό πλαίσιο.
4. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να αναπτύξουν διεπιστημονικά προγράμματα για την προώθηση της Πληροφοριακής Παιδείας σε εθνικό επίπεδο ως ένα απαραίτητο βήμα

για τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μέσω της δημιουργίας πληροφοριακά εγγράμματων πολιτών σε μια ουσιαστική κοινωνία των πολιτών και ανταγωνιστικό εργατικό δυναμικό.

5. Η Πληροφοριακή Παιδεία αποτελεί μέλημα σε όλους τους τομείς της κοινωνίας και θα πρέπει να προσαρμοστεί σε συγκεκριμένες ανάγκες και στο περιβάλλον τους.
6. Η Πληροφοριακή Παιδεία θα πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσης για όλους, η οποία μπορεί να συμβάλει κριτικά στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων των Ηνωμένων Εθνών, και σεβασμό για την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. (Unesco 2003)

Το 2005 η UNESCO σε συνεργασία με την IFLA και το «National Forum on Information Literacy» (NFIL) συνδιοργανώνουν διημερίδα για τον πληροφοριακό γραμματισμό και τη δια βίου μάθηση στην Αλεξάνδρεια, που είχε ως αποτέλεσμα την σχετική προκήρυξη (Alexandria Proclamation on Information Literacy and Lifelong Learning), η οποία περιγράφει την Πληροφοριακή Παιδεία και τη δια βίου μάθηση ως «φάρους της Κοινωνίας της Πληροφορίας», φωτίζοντας τα μαθήματα για την ανάπτυξη, την ευημερία και την ελευθερία. Η Πληροφοριακή Παιδεία ενδυναμώνει τους ανθρώπους σε όλα τα κοινωνικά στρώματα να αναζητούν, αξιολογούν, τη χρήση και την αποτελεσματική δημιουργία πληροφοριών για να επιτύχουν τους προσωπικούς, κοινωνικούς, επαγγελματικούς και εκπαιδευτικούς τους στόχους. Πρόκειται για ένα βασικό ανθρώπινο δικαίωμα σε ένα ψηφιακό κόσμο και προωθεί την κοινωνική ένταξη σε όλα τα έθνη. (Unesco 2005)

Για την προώθηση της Πληροφοριακής Παιδείας είναι σημαντική η συμβολή των εκπαιδευτικών. Έχει διαπιστωθεί ότι οι εκπαιδευτικοί δεν διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες στην Παιδεία στα Μέσα και την πληροφορία για αυτό και η UNESCO το 2011 εξέδωσε τον οδηγό σπουδών των Εκπαιδευτικών για την Παιδεία στα Μέσα και την πληροφορία. Η προετοιμασία του Οδηγού αποτελεί μέρος μιας αναλυτικής στρατηγικής για τη δημιουργία κοινωνιών στην Παιδεία των Μέσων και της Πληροφορίας.

Στη συνέχεια η UNESCO δημοσίευσε την έκθεση *Conceptual Relationship of Information Literacy and Media Literacy in Knowledge Societies*. Ο σκοπός της συγκεκριμένης έκθεσης είναι να διερευνήσει την παιδεία και τις ικανότητες που απαιτούνται για την τους πολίτες, τις κοινότητες και τα έθνη να συμμετάσχουν σε μελλοντικές κοινωνίες της γνώσης. Το Πλαίσιο Αξιολόγησης MIL παρέχει στα κράτη μέλη της UNESCO εργαλεία αξιολόγησης για να μπορέσουν να αξιολογήσουν το βαθμό στον οποίο η χώρα τους είναι έτοιμη και ικανή να

παράσχει στους πολίτες τις απαραίτητες ικανότητες MIL. (UNESCO Communication and Information Sector 2013)

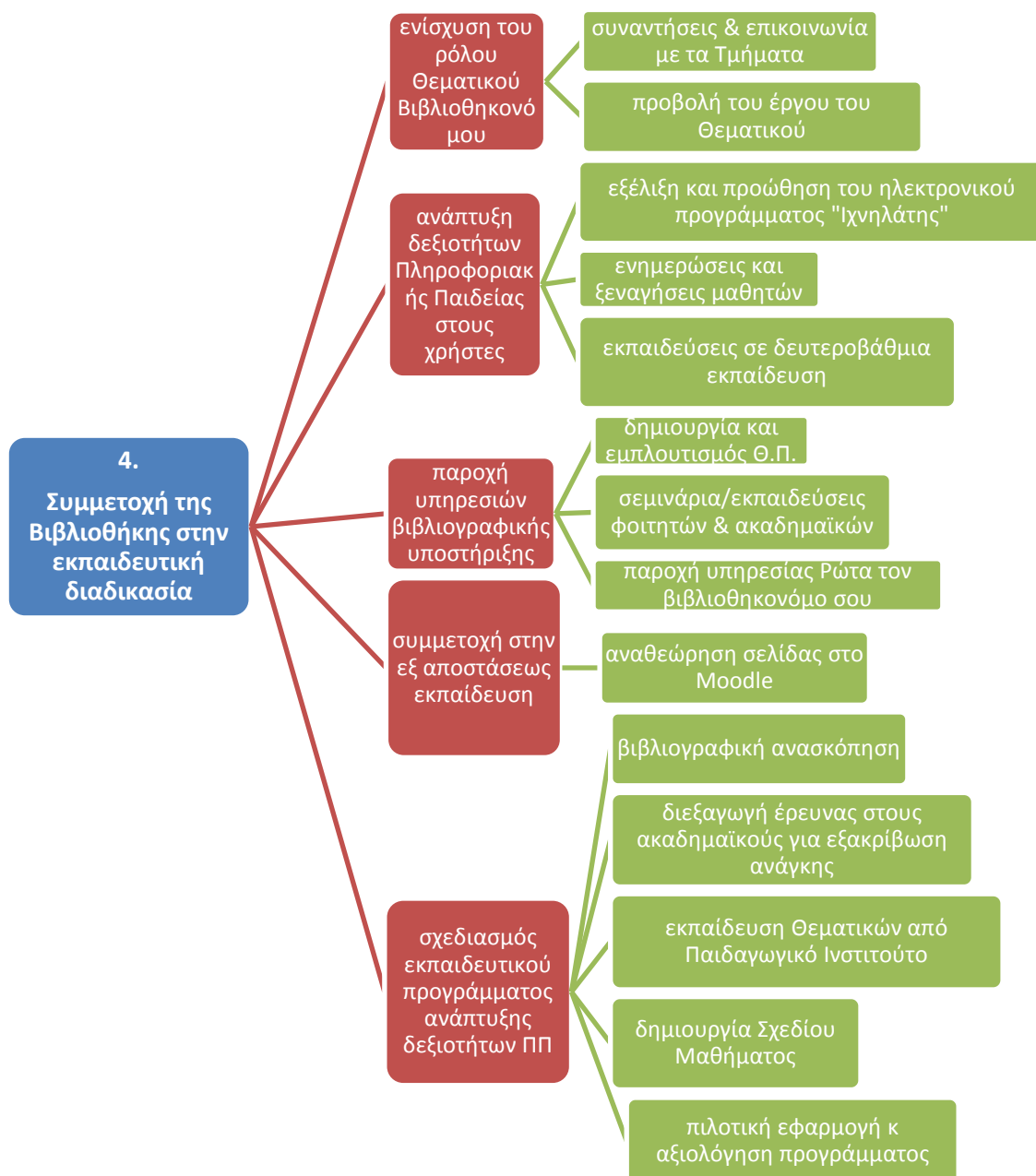
Μέσα από την μελέτη της βιβλιογραφίας βλέπουμε τη σημασία που δίνεται διαχρονικά από τις κυβερνήσεις των ΗΠΑ για την προώθηση της Πληροφοριακής Παιδείας σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Η ALA διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην προώθηση της Πληροφοριακής Παιδείας σε όλες τις βιβλιοθήκες από τις σχολικές μέχρι τις ακαδημαϊκές. Η IFLA με την προώθηση του οδηγού σχολικών βιβλιοθηκών δίνει μια σαφή εικόνα για τον ρόλο των σχολικών βιβλιοθηκών και στην συνεργασία ανάμεσα στους σχολικούς βιβλιοθηκονόμους και του εκπαιδευτικούς. Δίνετε μεγάλη έμφαση από την UNESCO μέσα από μανιφέστο, εκθέσεις, εργαλεία αξιολόγησης του επιπέδου παροχής Πληροφοριακής Παιδείας από τα κράτη και πρωτοβουλίες για την προώθηση της Πληροφοριακής Παιδείας σε όλα τα στρώματα του πληθυσμού μιλώντας ξεκάθαρα για την κοινωνία της γνώσης. Βλέπουμε πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος των σχολικών βιβλιοθηκών και της συνεργασίας των βιβλιοθηκονόμων με τους εκπαιδευτικούς στην Πληροφοριακή Παιδεία των μαθητών. Η UNESCO μιλά για παιδεία μέσω και πληροφορίας (MIL) εντάσσοντας και άλλες έννοιες της Πληροφοριακής Παιδείας λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις όπου η γνώση παρέχεται μέσα από διαφορετικά μέσα. Η UNESCO προχώρα ακόμη περισσότερο εκδίδοντας οδηγούς για την αξιολόγηση και εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στην Παιδεία στα Μέσα και την πληροφορία κάτι το οποίο πρέπει να εφαρμοστεί και στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα.

5. Μεθοδολογία έρευνας

5.1 Επαναπροσδιορισμός στρατηγικών στόχων –SWOT analysis

Τον Ιανουάριο 2015 η ΒΤΠ προχώρησε στον επαναπροσδιορισμό των στρατηγικών της στόχων με τη διεξαγωγή ανάλυσης SWOT σε μορφή καταγισμού ιδεών με τη συμμετοχή όλου του προσωπικού της Βιβλιοθήκης ακολουθώντας τη λογική της Sarah McNicol. (McNicol 2005) Οι στρατηγικοί στόχοι για την πενταετία 2015-2020 είναι αποτέλεσμα της συλλογικής προσπάθειας του προσωπικού και συνδέονται με τους στρατηγικούς στόχους του πανεπιστημίου. Στη συνέχεια καθορίστηκαν οι ετήσιοι στόχοι για το 2015 και οι δείκτες μέτρησης. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η δέσμευση του προσωπικού στην επίτευξη των

στόχων. Παρατηρούμε στο πιο κάτω σχήμα ότι μέσα από τη διαδικασία ο στρατηγικός στόχος ο οποίος συνδέεται με την Πληροφοριακή Παιδεία (συμμετοχή της ΒΤΠ στην εκπαιδευτική διαδικασία) παραμένει μέσα στις προτεραιότητες της ΒΤΠ και αποφασίστηκαν συγκεκριμένες δράσεις όπως είναι οι εκπαιδεύσεις σε δευτεροβάθμια εκπαίδευση και η δημιουργία σχεδίου μαθήματος βιβλιοθήκης για ένταξη στο πρόγραμμα σπουδών.

Σχήμα 5 :Στρατηγικός σχεδιασμός βιβλιοθήκης –Στρατηγικός στόχος (Συμμετοχή της Βιβλιοθήκης στην εκπαιδευτική διαδικασία).

5.2 Προετοιμασία ερωτηματολογίου

Για την προετοιμασία του ερωτηματολογίου μελετήθηκε η διεθνής βιβλιογραφία για τον εντοπισμό ερωτηματολογίων τα οποία είχαν χρησιμοποιηθεί σε σχετικές έρευνες με την Πληροφοριακή Παιδεία, όπως το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα για πρωτοετής φοιτητές πανεπιστημίου στο Quebec του Καναδά (Archambault et al. 2003), το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε από την Debbie Campbell Millikin University of Illinois των Ηνωμένων Πολιτειών (Campbell 2009) και του Rodney Marshall του πανεπιστημίου Eastern Illinois University (Marshall 2006) και το ερωτηματολόγιο το οποίο συμπεριλαμβάνεται στο άρθρο της Jose Rodriguez Conde του University of Salamanca της Ισπανίας (Conde et al. 2011).

Αρχικά το ερωτηματολόγιο δόθηκε για πιλοτικό έλεγχο και αξιολόγηση σε βιβλιοθηκονόμους της Βιβλιοθήκης του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου και στη συνέχεια σε μαθητές των λυκείων. Με αυτό τον τρόπο βελτιώθηκαν τα δυσνόητα σημεία του ερωτηματολογίου.

Για τον σχεδιασμό του ερωτηματολογίου ακολουθήθηκαν τα εξής βήματα: πρώτο τι είδους πληροφορίες πρέπει να συλλεγούν με βάση τους ερευνητικούς στόχους που έχουν τεθεί, στη συνέχεια από ποιους θα συλλεγούν τα ερωτηματολόγια και τέλος με ποία μέθοδο θα γίνει η συλλογή των ερωτηματολογίων. Δημιουργήθηκαν 2 ερωτηματολόγια το [PRE-TEST](#) και το [POST TEST](#). Το ερωτηματολόγιο PRE-TEST(παράρτημα I) περιλαμβάνει ερωτήσεις που χωρίζονται σε έξι κατηγορίες. Δημογραφικά στοιχεία μέσω διχοτομικών ερωτήσεων, επίπεδο γνώσεων σε βασικά μαθήματα μέσω πολυμεταβλητών κλιμάκων μέτρησης, γνώσεις στην πληροφορική, το ιντερνέτ, τα πολυμέσα και τις δεξιότητες της Πληροφοριακής Παιδείας μέσω διχοτομικών ερωτήσεων και πολυμεταβλητών κλιμάκων μέτρησης. Στις πλείστες ερωτήσεις ζητείται από τον ερωτώμενο να κρίνει το επίπεδο των γνώσεών του μέσα από πολυμεταβλητές κλίμακες μέτρησης. Μόνο σε βασικά ερωτήματα της Πληροφοριακής Παιδείας ο ερωτώμενος πρέπει να επιλέξει την σωστή απάντηση μέσα από ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Στο δεύτερο ερωτηματολόγιο POST TEST(παράρτημα II) δεν συμπεριλαμβάνονται οι ερωτήσεις για τις γνώσεις σε πληροφορική, ιντερνέτ και πολυμέσα.

Μέσα από το πρώτο ερωτηματολόγιο επιχειρήθηκε να διαπιστωθεί κατά πόσο

- Εάν οι μαθητές έχουν προσωπικό υπολογιστή και πρόσβαση στο ιντερνέτ και ένα αυτοί που έχουν προσωπικό υπολογιστή και πρόσβαση στο ιντερνέτ υπερέχουν σε γνώσεις στο διαδίκτυο, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, κοινωνικά δίκτυα, πολυμέσα κ.λπ..
- Εάν οι μαθητές χρησιμοποιούν τη Βιβλιοθήκη.
- Εάν το επίπεδο γνώσεων σε βασικά μαθήματα επηρεάζει τις γνώσεις τους στο διαδίκτυο, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, κοινωνικά δίκτυα, πολυμέσα κ.λπ..
- Εάν οι μαθητές έχουν τις δεξιότητες Πληροφοριακής Παιδείας.

Στο δεύτερο ερωτηματολόγιο η έρευνα επικεντρώθηκε σε θέματα της Πληροφοριακής Παιδείας τα οποία αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων.

5.3 Διαδικασία συμπλήρωσης ερωτηματολογίου

Αποφασίστηκε όπως δοθεί δια χειρός το ερωτηματολόγιο πριν την διεξαγωγή μαθήματος Πληροφοριακής Παιδείας. Παρόλο που ετοιμάστηκε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο με τη χρήση διαδικτυακού προγράμματος, η συμπλήρωση του από τους μαθητές μέσω των προσωπικών τους υπολογιστών από το σπίτι ή στις αίθουσες ηλεκτρονικών υπολογιστών των σχολείων θεωρήθηκαν ως μη ικανοποιητικές λύσεις επειδή πιστεύεται ότι πολλοί από τους μαθητές δεν θα το συμπλήρωναν με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ικανοποιητικό δείγμα. Το πρώτο ερωτηματολόγιο PRE-TEST συμπληρώθηκε υποχρεωτικά από όλους τους μαθητές των τάξεων που συμμετείχαν στην έρευνα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα μερικά ερωτηματολόγια να μην είναι ικανοποιητικά συμπληρωμένα και να αποκλειστούν από τη λίστα. Για τον σκοπό της έρευνας σχεδιάστηκε παρέμβαση μετά την συμπλήρωση του πρώτου ερωτηματολογίου και πριν την συμπλήρωση του δεύτερου. Η παρέμβαση διάρκειας 45 λεπτών έγινε ξεχωριστά σε όλες τις τάξεις μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα, με την βοήθεια PowerPoint. Κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων αναπτύχθηκαν οι τέσσερις δεξιότητες της Πληροφοριακής Παιδείας μέσα από παραδείγματα. Συγκεκριμένα εξηγήθηκαν, η ορολογία, από τι αποτελούνται οι συλλογές των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, τεχνικές αναζήτησης για τον εντοπισμό βιβλίων, άρθρων, τεχνικές αναζήτησης σε βάσεις δεδομένων με τη χρήση θησαυρού, τεχνικές αναζήτησης με τη χρήση τελεστών Bool * ? «». Αξιολόγηση πληροφοριών από πηγές διαδικτύου, για τον εντοπισμό βιβλίων, και

επιστημονικών άρθρων. Τέλος εξηγήθηκε τι είναι η λογοκλοπή και η σημασία της βιβλιογραφίας. Στη συνέχεια μέσα σε μία εβδομάδα το αργότερο οι μαθητές που είχαν παρακολουθήσει τις διαλέξεις απάντησαν υποχρεωτικά το δεύτερο ερωτηματολόγιο POST-TEST. Έγινε προσπάθεια όπως μαθητές οι οποίοι απουσίαζαν από τις τάξεις τους τη μέρα των διαλέξεων να μην απαντήσουν το δεύτερο ερωτηματολόγιο για να μην επηρεάσουν τα αποτελέσματα αφού η έρευνα αποσκοπούσε στο να αποδειχτεί κατά πόσο υπήρξε διαφοροποίηση στις απαντήσεις των μαθητών μετά την παρακολούθηση των διαλέξεων.

5.4 Εμπειρική εφαρμογή –Δείγμα

Με βάση τη στατιστική υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού το σύνολο των μαθητών που φοιτούν παγκύπρια για το έτος 2014-15 είναι :

- Α΄ Λυκείου, 6418
- Β΄ Λυκείου, 6177
- Γ΄ Λυκείου, 6611

Στην Κύπρο υπάρχουν συνολικά πέντε επαρχίες, επιλέγηκαν λόγω δυνατότητας πρόσβασης στα σχολεία το Λύκειο Κολοσσίου της επαρχίας Λεμεσού και το Λύκειο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου στη Δασούπολη της επαρχίας Λευκωσίας. Μέσα από αυτά τα στοιχεία προκύπτει ότι μιλάμε για **βολικό δείγμα**.

Στο Λύκειο Κολοσσίου συμπλήρωσαν το 1^ο ερωτηματολόγιο PRE-TEST 275 μαθητές από 7 τάξεις Γ΄ Λυκείου και 6 τάξεις Α΄ Λυκείου. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν 13 διαλέξεις των 45 λεπτών από τις 13 Οκτωβρίου 2014 μέχρι τις 17 Οκτωβρίου 2014. Μετά τις διαλέξεις συμπλήρωσαν το 2^ο ερωτηματολόγιο POST-TEST 243 μαθητές.

Στο Λύκειο Δασούπολης συμπλήρωσαν το 1^ο ερωτηματολόγιο PRE-TEST 250 μαθητές από 7 τάξεις Γ΄ Λυκείου και 4 τάξεις Α΄ Λυκείου. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν 11 διαλέξεις των 45 λεπτών από τις 6/11 – 17/11. Μετά τις διαλέξεις συμπλήρωσαν το 2^ο ερωτηματολόγιο POST-TEST 250 μαθητές.

Το σύνολο των μαθητών της Α΄ Λυκείου που απάντησαν το ερωτηματολόγιο είναι 220 που αποτελεί το 3,4% παγκύπρια.

Το σύνολο των μαθητών της Γ΄ Λυκείου που απάντησαν το ερωτηματολόγιο είναι 305 που αποτελεί το 4,6% παγκύπρια.

Το ερωτηματολόγιο αξιολογήθηκε αρχικά από βιβλιοθηκονόμους και στη συνέχεια από ένα μικρό δείγμα μαθητών. Η αξιολόγηση βοήθησε στο να διορθωθούν οποιοσδήποτε εννοιολογικές ασάφειες του ερωτηματολογίου.

5.5 Επεξεργασία δεδομένων

Για τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων, όλα τα ερωτηματολόγια περάστηκαν στο SPSS και αφού αφαιρέθηκαν τα ελλιπή, απέμειναν 494 ερωτηματολόγια. Στις απαντήσεις του POST-TEST τοποθετήθηκε το POST με αυτό τον τρόπο ξεχώρισαν τα αποτελέσματα ανάμεσα στο πρώτο και το δεύτερο ερωτηματολόγιο.

Όλες οι επιλογές των απαντήσεων αριθμήθηκαν ξεκινώντας από το 1 και αυξάνοντας κατά 1 μέχρι την τελευταία επιλογή. Για παράδειγμα στην ερώτηση 9. «Για τον εντοπισμό περισσότερων αποτελεσμάτων σ' ένα θέμα χρησιμοποιούνται περισσότερες λέξεις κλειδιά. Ποιόν από τους πιο κάτω λογικούς τελεστές Boolean θα χρησιμοποιήσετε?»

- Και (AND)
- Όχι (NOT)
- Η (OR)
- Άλλο

Όσες απαντήσεις είχαν την επιλογή Και (AND) σημειώθηκαν με 1, όσες είχαν το Όχι (NOT) σημειώθηκαν με 2, όσες είχαν το Η (OR) σημειώθηκαν με 3 και όσες το Άλλο σημειώθηκαν με 4.

5.6 Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από 194 μαθητές με ποσοστό 39,35% του συνόλου και από 299 μαθήτριες με ποσοστό 60,65% του συνόλου. Το 43,2% των αγοριών από την 1^η λυκείου και το 58,8% από την 3^η λυκείου. Αντίστοιχα για τα κορίτσια το 39,1% από την 1^η λυκείου και το 60,9% από την 3^η λυκείου.

5.6.1 Επιδόσεις στα μαθήματα με βάση το φύλο

- Όπως διαπιστώνεται στους πίνακες επιδόσεις στα μαθήματα με βάση το φύλο συνολικά οι μαθήτριες έχουν καλύτερες επιδόσεις από τους μαθητές. Στο θέμα της χρήσης της βιβλιοθήκης δεν υπάρχουν διαφορές.

Μαθητές				
	Βαθμός στα μαθηματικά	Βαθμός στα Ελληνικά	Βαθμός στα Αγγλικά	Βαθμός στην Πληροφορική
Άριστα	14,4	14,9	41,9	54,7
Πολύ καλά	36,1	33,5	28,8	20,9
Καλά	28,4	37,6	23,6	18,6
Σχεδόν καλά	17,5	13,4	3,7	2,3
Αποτυχία	3,6	,5	2,1	3,5
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 1 : βαθμοί σε βασικά μαθήματα για μαθητές

Μαθήτριες				
	Βαθμός στα μαθηματικά	Βαθμός στα Ελληνικά	Βαθμός στα Αγγλικά	Βαθμός στην Πληροφορική
Άριστα	26,5	24,2	51,2	65,1
Πολύ καλά	36,6	47,0	35,1	23,8
Καλά	25,5	24,8	9,3	8,0
Σχεδόν καλά	10,4	3,7	3,1	2,7
Αποτυχία	1,0	,3	1,4	,4
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0

Πίνακας 2 : βαθμοί σε βασικά μαθήματα για μαθήτριες

5.6.2 Επιδόσεις σε θέματα βιβλιοθήκης με βάση το φύλο

Στην ανάλυση των αποτελεσμάτων με βάση το φύλο διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές. Συγκεκριμένα, στις ερωτήσεις:

- πίνακας 11 ενώ το γενικό σύνολο είναι 29,8 σωστές απαντήσεις για τις μαθήτριες είναι 26,4.
- πίνακας 12 ενώ το γενικό σύνολο είναι 25,3 σωστές απαντήσεις για τις μαθήτριες είναι 25,1.
- πίνακας 13 ενώ το γενικό σύνολο είναι 28,7 σωστές απαντήσεις για τις μαθήτριες είναι 28,1.
- πίνακας 14 ενώ το γενικό σύνολο είναι 10,1 σωστές απαντήσεις για τις μαθήτριες είναι 11,7.

- πίνακας 15 ενώ το γενικό σύνολο είναι 22,7 σωστές απαντήσεις για τις μαθήτριες είναι 20,4.
- πίνακας 16 ενώ το γενικό σύνολο είναι 43,7 σωστές απαντήσεις για τις μαθήτριες είναι 43,1.

5.6.3 Πρόσβαση στην πληροφορία

Όπως φαίνεται στους δύο πιο κάτω πίνακες οι περισσότεροι μαθητές έχουν προσωπικό υπολογιστή συγκεκριμένα το 91,3% των μαθητών έχουν δηλώσει ότι έχουν προσωπικό υπολογιστή και ένα μεγαλύτερο ποσοστό 95,3% έχουν πρόσβαση στο ιντερνέτ από το σπίτι τους. Αυτό αποδεικνύει ότι οι κύπριοι μαθητές έχουν πρόσβαση σε αυτό τον ωκεανό πληροφορίας και ενισχύει την ανάγκη οι μαθητές να είναι πληροφοριακά εγγράμματοι ούτως ώστε να μπορούν να αναζητούν με τον σωστό τρόπο την πληροφορία, να την αξιολογούν και να την αξιοποιούν με τον σωστό τρόπο αποφεύγοντας τη λογοκλοπή.

Έχετε προσωπικό υπολογιστή		
Επιλογή απάντησης	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	451	91,3
Όχι	42	8,5
Σύνολο απαντήσεων	493	99,8
Δεν απάντησαν	1	0,2
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100

Πίνακας 3: έχετε προσωπικό υπολογιστή

Έχετε πρόσβαση στο ιντερνέτ από το σπίτι		
Επιλογή απάντησης	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	471	95,3
Όχι	16	3,2
Σύνολο απαντήσεων	487	98,6
Δεν απάντησαν	7	1,4
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100

Πίνακας 4: έχετε πρόσβαση στο ιντερνέτ από το σπίτι

5.6.4 Γνώσεις σε βασικά μαθήματα

Ζητήθηκε από τους μαθητές να δώσουν τους βαθμούς επίδοσης τους της προηγούμενης σχολικής χρονιάς. Το συμπέρασμα που εξάγεται από τα αποτελέσματα είναι ότι το επίπεδο γνώσεων των κυπριών μαθητών είναι πολύ υψηλό. Συγκεκριμένα το 57,9%, το 62,1%, το 78,4%, το 73,4% δήλωσαν αντίστοιχα ότι στα μαθηματικά (πίνακας 5), ελληνικά (πίνακας 6), αγγλικά (πίνακας 7) και πληροφορική (πίνακας 8) η βαθμολογία τους είναι από πολύ καλή μέχρι άριστη.

Βαθμός στα Μαθηματικά		
Επιλογή απάντησης	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Άριστα	107	21,7
Πολύ καλά	179	36,2
Καλά	132	26,7
Σχεδόν καλά	65	13,2
Αποτυχία	10	2
Σύνολο απαντήσεων	493	99,8
Δεν απάντησαν	1	0,2
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100,0

Πίνακας 5: βαθμός στα μαθηματικά

Βαθμός στα Ελληνικά		
Επιλογή απάντησης	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Άριστα	101	20,4
Πολύ καλά	206	41,7
Καλά	147	29,8
Σχεδόν καλά	37	7,5
Αποτυχία	2	0,4
Σύνολο απαντήσεων	493	99,8
Δεν απάντησαν	1	0,2
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100,0

Πίνακας 6: βαθμός στα ελληνικά

Βαθμός στα Αγγλικά		
Επιλογή απάντησης	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Άριστα	230	46,6
Πολύ καλά	157	31,8
Καλά	72	14,6
Σχεδόν καλά	16	3,2
Αποτυχία	8	1,6
Σύνολο απαντήσεων	483	97,8
Δεν απάντησαν	11	2,2
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100,0

Πίνακας 7: βαθμός στα αγγλικά

Βαθμός στην Πληροφορική		
Επιλογή απάντησης	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Άριστα	265	53,6
Πολύ καλά	98	19,8
Καλά	53	10,7
Σχεδόν καλά	11	2,2
Αποτυχία	7	1,4
Σύνολο απαντήσεων	434	87,9
Δεν απάντησαν	60	12,1
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100,0

Πίνακας 8: βαθμός στην πληροφορική

5.6.5 Πρόσβαση στη Βιβλιοθήκη

Παρατηρούμε πως γενικά η χρήση της βιβλιοθήκης είναι ελάχιστη ως μηδενική. Συγκεκριμένα μόνο το 12,8% επισκέπτεται ιστοσελίδες βιβλιοθηκών (πίνακας 9) τουλάχιστο μια με τρεις φορές την εβδομάδα και μόνο το 2,8% επισκέπτεται τουλάχιστο μια με τρεις φορές την εβδομάδα τη σχολική βιβλιοθήκη (πίνακας 10). Με βάση το σύνολο των μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα μόνο 14 μαθητές επισκέπτονται τουλάχιστον μια με τρεις φορές την εβδομάδα τη βιβλιοθήκη. Ο αριθμός είναι πολύ χαμηλός σε σύγκριση με τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής όπου οι σχολικές βιβλιοθήκες διαδραματίζουν σημαντικό έργο στη μέση εκπαίδευση. Συγκεκριμένα μέσα από τα στατιστικά αποτελέσματα της ALA (American Association of School Librarians 2012) για τις σχολικές βιβλιοθήκες βλέπουμε ότι κατά μέσο όρο δέχονται 313,3 άτομα και 32,3 επισκέψεις ομάδων την εβδομάδα.

Πόσο συχνά επισκέπτεστε ιστοσελίδες βιβλιοθηκών		
Επιλογή απάντησης	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Καθημερινά	32	6,5
1-3 φορές τη βδομάδα	31	6,3
1-3 φορές το μήνα	52	10,5
Σπάνια	208	42,1
Ποτέ	168	34
Σύνολο απαντήσεων	491	99,4
Δεν απάντησαν	3	0,6
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100,0

Πίνακας 9: πόσο συχνά επισκέπτεστε ιστοσελίδες βιβλιοθηκών

Πόσο συχνά επισκέπτεστε τη Βιβλιοθήκη του σχολείου σας		
Επιλογή απάντησης	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Καθημερινά	7	1,4
1-3 φορές τη βδομάδα	7	1,4
1-3 φορές το μήνα	16	3,2
Σπάνια	161	32,6
Ποτέ	303	61,3
Σύνολο απαντήσεων	494	96,0
Δεν απάντησαν	0	0
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100,0

Πίνακας 10: πόσο συχνά επισκέπτεστε τη Βιβλιοθήκη του σχολείου σας

5.6.6 Πληροφοριακή Παιδεία αναζήτηση πληροφοριών

Στους πιο κάτω πίνακες παρατηρούμε ότι οι μαθητές παρακολουθώντας τις διαλέξεις έχουν αντιληφθεί αρκετές έννοιες της βιβλιοθηκονομίας. Υπάρχουν αντίστοιχα βελτιώσεις στα αποτελέσματα από την PRE TEST φάση στην POST TEST. Συγκεκριμένα στον πίνακα 11 για τους τελεστές Boolean από 17,4% ορθές απαντήσεις στην PRE TEST έχουμε 29,8% στην POST TEST, στον πίνακα 12 για την αναζήτηση στον κατάλογο από 23,1% ορθές απαντήσεις περνάμε στις 25,2% στον πίνακα 13 για την εξοικείωση με ένα θέμα από 5,3% ορθές απαντήσεις περνάμε στις 28,7%, στον πίνακα 14 εντοπισμός πιο πρόσφατων πληροφοριών από 1,6% στις PRE TEST έχουμε 10,1% στην POST TEST και η απάντηση για το διαδίκτυο την οποία επέλεξαν στο PRE TEST 87% περνά στο POST TEST στα 70,9% αποδεικνύοντας ότι αρκετοί μαθητές επηρεάστηκαν από τις διαλέξεις. Στον πίνακα 15 αναζήτηση σε βάση δεδομένων με ακριβή ορολογία από 3,2 στις PRE TEST έχουμε 22,7% στην POST TEST και τέλος στον πίνακα 16 για τον εντοπισμό πληροφοριών για την τιμή του χρυσού από 38,7 σωστές απαντήσεις στις PRE TEST έχουμε 43,7% στις POST TEST. Αποδεικνύοντας ότι οι διαλέξεις που διεξήχθησαν ανάμεσα στα δύο ερωτηματολόγια έχουν επιφέρει σημαντικές βελτιώσεις τουλάχιστο περιστασιακά στις γνώσεις των μαθητών.

Για τον εντοπισμό περισσότερων αποτελεσμάτων σένα θέμα χρησιμοποιούνται περισσότερες λέξεις κλειδιά. Ποιόν από τους πιο κάτω λογικούς τελεστές Boolean θα χρησιμοποιήσετε?

Για τον εντοπισμό περισσότερων αποτελεσμάτων σένα θέμα χρησιμοποιούνται περισσότερες λέξεις κλειδιά. Ποιόν από τους πιο κάτω λογικούς τελεστές Boolean θα χρησιμοποιήσετε?-

Επιλογή απάντησης	PRE		POST	
	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Και (AND)	237	48,0	239	48,4
Όχι (NOT)	9	1,8	19	3,8
Η (OR)*	86	17,4	147	29,8
Άλλο	91	18,4	69	14,0
Σύνολο απαντήσεων	423	85,6	474	96,0
Δεν απάντησαν	71	14,4	20	4,0
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100,0	494	100,0

Πίνακας 11: Πληροφοριακή Παιδεία τελεστές Boolean **σωστή απάντηση*

Για να βρείτε βιβλία σ' ένα κατάλογο βιβλιοθήκης θα αναζητήσετε με:

Για να βρείτε βιβλία σ' ένα κατάλογο βιβλιοθήκης θα αναζητήσετε με

Επιλογή απάντησης	PRE		POST	
	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Τίτλο	303	61,3	281	56,9
Εκδότη	7	1,4	18	3,6
Θέμα*	114	23,1	125	25,3
Συγγραφέα	46	9,3	38	7,7
Άλλο	22	4,5	25	5,1
Σύνολο απαντήσεων	492	99,6	487	98,6
Δεν απάντησαν	2	0,4	7	1,4
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100,0	494	100,0

Πίνακας 12: Πληροφοριακή Παιδεία - αναζήτηση στον κατάλογο με θέμα **σωστή απάντηση*

Για να εξοικειωθείτε με ένα θέμα για το οποίο γνωρίζετε πολύ λίγα πού θα ψάξετε?

Για να εξοικειωθείτε με ένα θέμα για το οποίο γνωρίζετε πολύ λίγα πού θα ψάξετε

Επιλογή απάντησης	PRE		POST	
	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Περιοδικό	10	2,0	22	4,5
Εγκυκλοπαίδεια*	26	5,3	142	28,7
Βάση Δεδομένων	9	1,8	20	4,0
Βιβλίο	13	2,6	29	5,9
Διαδίκτυο	424	85,8	257	52,0
Άλλο	13	2,2	13	2,6
Σύνολο απαντήσεων	493	99,8	483	97,8
Δεν απάντησαν	1	0,2	11	2,2
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100,0	494	100,0

Πίνακας 13: Πληροφοριακή Παιδεία εξοικείωση με θέμα *σωστή απάντηση

Για να εντοπίσετε τις πιο πρόσφατες πληροφορίες για θέματα πληροφορικής σε ποιά από τις πιο κάτω πηγές θα αναζητήσετε?

Για να εντοπίσετε τις πιο πρόσφατες πληροφορίες για θέματα πληροφορικής σε ποιά από τις πιο κάτω πηγές θα αναζητήσετε

Επιλογή απάντησης	PRE		POST	
	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Λεξικό	6	1,2	16	3,2
Περιοδικό*	8	1,6	50	10,1
Εγκυκλοπαίδεια	10	2,0	35	7,1
Διαδίκτυο*	430	87,0	350	70,9
Άλλο	36	7,3	33	6,7
Σύνολο απαντήσεων	490	99,2	484	98,0
Δεν απάντησαν	4	0,8	10	2,0
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100	494	100,0

Πίνακας 14: Πληροφοριακή Παιδεία εντοπισμός πιο πρόσφατων πληροφοριών

*σωστή απάντηση

Όταν αναζητάτε σε μία βάση δεδομένων είναι χρήσιμο να χρησιμοποιήσετε την ακριβή ορολογία. Από πού θα την εντοπίσετε ? (Μια βάση δεδομένων είναι ένα σύνολο πληροφοριών οι οποίες είναι οργανωμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολη η διαχείριση τους)

Όταν αναζητάτε σε μία βάση δεδομένων είναι χρήσιμο να χρησιμοποιήσετε την ακριβή ορολογία. Από πού θα την εντοπίσετε ?

Επιλογή απάντησης	PRE		POST	
	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Λεξικό	45	9,1	114	23,1
Θησαυρό όρων*	16	3,2	112	22,7
Μηχανή αναζήτησης στο Ιντερνέτ	368	74,5	227	46,0
Άλλο	48	9,7	36	7,3
Σύνολο απαντήσεων	477	96,6	489	99,0
Δεν απάντησαν	17	3,4	5	1,0
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100	494	100,0

Πίνακας 15: Πληροφοριακή Παιδεία αναζήτηση σε βάση δεδομένων ακριβή ορολογία

*σωστή απάντηση

Για να εντοπίσετε πληροφορίες για την τιμή του χρυσού σε ποιές πηγές θα αναζητήσετε?

Για να εντοπίσετε πληροφορίες για την τιμή του χρυσού σε ποιές πηγές θα αναζητήσετε

Επιλογή απάντησης	PRE		POST	
	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Βιβλία	45	9,1	35	7,1
Επιστημονικά άρθρα	29	5,9	46	9,3
Κυβερνητικές ιστοσελίδες	32	6,5	46	9,3
Εγκυκλοπαίδειες	33	6,7	35	7,1
Ιστοσελίδες τραπεζών*	191	38,7	216	43,7
Δεν γνωρίζω	159	32,2	101	20,4
Σύνολο απαντήσεων	489	99	479	97,0
Δεν απάντησαν	5	1	15	3,0
Σύνολο ερωτηματολογίων	494	100	494	100,0

Πίνακας 16: Πληροφοριακή Παιδεία - εντοπισμός πληροφοριών σε εξειδικευμένες πηγές

*σωστή απάντηση

5.6.7 Παιδεία διαδικτύου και κοινωνικών δικτύων

Στις ερωτήσεις που αφορούν το επίπεδο γνώσεων των μαθητών σε θέματα διαδικτύου και κοινωνικών δικτύων, οι μαθητές θεωρούν ότι έχουν πολύ καλές γνώσεις. Ένα μεγάλο ποσοστό πέραν του 80% των μαθητών πιστεύουν ότι γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τις μηχανές αναζήτησης για τον εντοπισμό πηγών πληροφόρησης, ότι γνωρίζουν να ερμηνεύουν τα αποτελέσματα και να ανακτούν τις πληροφορίες από το διαδίκτυο. Συγκεκριμένα με βάση τη μέση τιμή (Mean) φαίνεται ότι γνωρίζουν σχεδόν καλά προς καλά να αναζητούν, να ανακτούν και να ερμηνεύουν τα αποτελέσματα αναζήτησης από το διαδίκτυο με τυπική απόκλιση το 1,044 και 1,308. Επίσης χρησιμοποιούν και γνωρίζουν πολύ καλά τα κοινωνικά δίκτυα με πρώτο το Facebook όπου το 91% δηλώνει ότι γνωρίζει από πολύ καλά ως άριστα ακολουθεί το Google+ με 83% , στη συνέχεια το Twitter με 39,1 και τέλος το επαγγελματικό δίκτυο LinkedIn το οποίο γνωρίζει από πολύ καλά ως άριστα μόνο ένα 14,6% κάτι το οποίο θεωρείται λογικό επειδή όπως προαναφερθεί πρόκειται για επαγγελματικό δίκτυο. Οι μαθητές βρίσκονται στο διαδίκτυο και στα κοινωνικά δίκτυα πρόκειται για μια πραγματικότητα η οποία πρέπει να αξιοποιηθεί από τις βιβλιοθήκες ως ένα μέσω επικοινωνίας με τους νέους.

Παιδεία διαδικτύου και κοινωνικών δικτύων								
Αρ. ερ.	Ερώτηση	Άριστα (1)	Πολύ καλά (2)	Καλά (3)	Σχεδόν καλά(4)	Αποτυχία (5)	Mean * ⁴	St. deviation * ⁵
14	Γνωρίζετε και χρησιμοποιείτε τις μηχανές αναζήτησης για τον εντοπισμό πηγών πληροφόρησης	43,6	38,4	11,4	3,5	3,1	1,84	0,969
15	Γνωρίζετε πώς να ερμηνεύετε τα αποτελέσματα αναζήτησης μέσω μηχανής αναζήτησης (π.χ. Google) στο διαδίκτυο	53,4	34,1	8,1	1,8	2,6	3,55	1,044
17	Γνωρίζετε πώς να αναζητάτε και να ανακτάτε πληροφορίες από το διαδίκτυο	51,8	33,7	9	2,2	3,3	3,59	1,308
21	Κοινωνικά δίκτυα:							
21 ^α	Blogs	25,3	19,4	18,6	12,9	23,8	2,91	1,511
21 ^β	Facebook	82,4	9,6	4,3	0,6	3,1	1,32	0,842
21 ^γ	Google+	72	11,7	6,3	4,1	5,9	1,6	1,151
21 ^δ	Twitter	25	14,1	15,2	16,6	29,1	3,11	1,57
21 ^ε	LinkedIn	7,6	7	8,4	10,7	66,3	4,21	1,291
34	Γνωρίζετε πώς να παρουσιάζετε πληροφορίες σε (Blogs, Webs)	28,8	19,8	24,1	11,8	15,5	3,34	1,405

Πίνακας 17:παιδεία διαδικτύου και κοινωνικών δικτύων

⁴ Mean- Μέση τιμή : το άθροισμα των τιμών μιας μεταβλητής διαιρούμενο δια του πλήθους της

⁵ Standard Deviation- Τυπική απόκλιση : βαθμός διασποράς των τιμών μιας κατανομής γύρω από την μέση τιμή τους. Μετρά πόσο αποκλίνουν κατά μέσω όρο οι τιμές από τη μέση τιμή της κατανομής

5.6.8 Παιδεία υπολογιστών και παιδεία μέσων

Συνολικά οι μαθητές δηλώνουν ότι γνωρίζουν πολύ καλά τα λογισμικά της Microsoft (Word, Excel, Access, PowerPoint). Συγκεκριμένα το 86,4% δηλώνουν ότι γνωρίζουν από πολύ καλά έως άριστα το λογισμικό Word, το 65,6% δηλώνουν ότι γνωρίζουν από πολύ καλά έως άριστα το λογισμικό Excel, το 54,6% δηλώνουν ότι γνωρίζουν από πολύ καλά έως άριστα το λογισμικό Access, το 80,6% δηλώνουν ότι γνωρίζουν από πολύ καλά έως άριστα το λογισμικό PowerPoint. Επίσης χρήσιμες λειτουργίες εργαλείων όπως το You Tube (πίνακας 19) τα οποία είναι σημαντικά, κατά τη διάρκεια των σπουδών των μαθητών στη δευτεροβάθμια και κυρίως στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για τη διεκπεραίωση εργασιών και στη συνέχεια στον εργασιακό χώρο δηλώνουν ότι τις γνωρίζουν.

Computer Literacy								
Αρ. ερ.	Πόσο καλά γνωρίζετε τα λογισμικά της Microsoft για:	Άριστα (1)	Πολύ καλά (2)	Καλά (3)	Σχεδόν καλά(4)	Αποτυχία (5)	Mean	St. deviation
20α	Να γράψετε μια εργασία στο Word	68,9	17,5	8,8	2,9	1,9	1,51	0,908
20β	Να χρησιμοποιήσετε τους πίνακες του Excel	38,5	27,1	22,4	9,9	2,1	2,1	1,087
20γ	Να κάνετε μια εργασία στο Access	32,3	22,3	22,1	14,8	8,5	2,45	1,305
20δ	Να ετοιμάσετε μια παρουσίαση στο PowerPoint	61,9	18,7	9,7	7,2	2,5	1,7	1,066

Πίνακας 18: παιδεία υπολογιστών

Computer & Multimedia Literacy				
	Ερώτηση	Ναι	Όχι	Δεν είμαι σίγουρος
19	Γνωρίζετε πως να κατεβάσετε και να εγκαταστήσετε ένα λογισμικό από το διαδίκτυο	61,6	11,4	27
22	Γνωρίζετε πως να εγκαταστήσετε ένα πρόγραμμα στον υπολογιστή σας	75,2	6,9	17,9
23	Γνωρίζετε πως να μεταφέρετε μουσική από υπολογιστή σε mp3 player	87	6,1	6,9
24	Γνωρίζετε πως να μεταφέρετε Video στο You Tube	61,6	20,9	17,9
25	Γνωρίζετε πως να ετοιμάσετε μια παρουσίαση στο PowerPoint χρησιμοποιώντας εικόνες, ήχο, κείμενο, Βίντεο	80,1	5,9	14
26	Γνωρίζετε πως να κατεβάσετε πληροφορίες από κινητό η κάμερα στον υπολογιστή σας	88,4	5,3	6,3

Πίνακας 19: παιδεία υπολογιστών και παιδεία μέσων πληροφόρησης

5.6.9 Πληροφοριακή Παιδεία- Αξιολόγηση πληροφοριών

Η αξιολόγηση πληροφοριών είναι μια από τις τέσσερεις(4) δεξιότητες της Πληροφοριακής Παιδείας. Από τα αποτελέσματα βλέπουμε ότι ένα μεγάλο ποσοστό της τάξης του 28,5 συμφωνεί ότι οι πληροφορίες που εντοπίζει στο διαδίκτυο είναι μπερδεμένες δεν είναι σίγουροι ότι μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν επιπλέον ένα ποσοστό της τάξης του 34% δεν είναι σίγουροι εάν οι πληροφορίες είναι ακριβείς. Παρόλα αυτά ένα ποσοστό της τάξης του 33,3% θεωρεί ότι είναι σίγουρο για την ποιότητα των πληροφοριών που εντοπίστηκαν από τις πληροφοριακές πηγές.

Information Literacy								
Αρ.	Ερώτηση	Συμφωνώ απόλυτα (5)	Συμφωνώ (4)	Δεν είμαι σίγουρος (3)	Διαφωνώ (2)	Διαφωνώ απόλυτα (1)	Mean	St. deviation
27	Συχνά όταν εντοπίζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο είναι τόσο μπερδεμένες που δεν είστε σίγουρος/η ότι μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε	12,6	15,9	42,3	19,2	10	3,87	1,289
28	Συχνά οι πληροφορίες που εντοπίζετε στο διαδίκτυο δεν είστε σίγουρος/η ότι είναι ακριβείς	14,4	19,6	43,7	16,7	5,6	3,21	1,06
29	Οι πληροφορίες που εντοπίζετε στις πηγές πληροφόρησης είστε σίγουρος ότι ανταποκρίνονται στις εργασίες μου	14,4	28,3	39,6	10,1	7,6	3,32	1,079
30	Όταν εντοπίζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο είστε σίγουρος/η για την ποιότητα των πληροφοριακών πηγών	10,5	22,7	45,8	13,8	7,2	3,15	1,026

Πίνακας 20: Πληροφοριακή Παιδεία αξιολόγηση πληροφοριών

5.6.10 Πληροφοριακή Παιδεία- χρήση πληροφοριών

Οι μαθητές θεωρούν σε ποσοστό 55,7% ότι είναι σίγουροι ότι οι εργασίες τους απαντούν τα ερωτήματα. Για το θέμα των πνευματικών δικαιωμάτων δηλώνουν σε ποσοστό 58,2% ότι όταν χρησιμοποιούν πληροφορίες από το διαδίκτυο γνωρίζουν ότι υπάρχουν πνευματικά δικαιώματα και σε ποσοστό 53,2% ότι όταν χρησιμοποιούν πηγές από το διαδίκτυο κάνουν αναφορά στις πηγές. Παρατηρούμε ότι και στα τρία ερωτήματα η μέση τιμή (mean) είναι πάνω από 3,59 δηλαδή ανάμεσα δεν είμαι σίγουρος προς συμφωνώ με τυπική απόκλιση από 1,079 έως 1,308.

Information Literacy

Αρ.	Ερώτηση	Συμφωνώ απολύτως	Συμφωνώ	Δεν είμαι σίγουρος	Δεν συμφωνώ	Δεν συμφωνώ καθόλου	Mean	St. deviation
31	Είστε σίγουρος/η ότι οι εργασίες σας απαντούν τα ερωτήματα	22,2	33,5	31,2	7,8	5,3	3,59	1,079
32	Όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από το διαδίκτυο γνωρίζετε ότι υπάρχουν πνευματικά δικαιώματα	42,9	15,3	24,5	10,3	7	3,77	1,291
33	Όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από πηγές πληροφόρησης κάνετε αναφορά στον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων	35	18,2	26,3	11,6	8,9	3,59	1,308

Πίνακας 21:Πληροφοριακή Παιδεία –χρήση πληροφοριών

5.6.11 Ανάλυση παλινδρόμησης

Πραγματοποιήθηκε ανάλυση παλινδρόμησης (regression analysis) με ερωτήσεις από τον πιο πάνω πίνακα με στόχο να εξεταστεί η πιθανή σχέση μεταξύ δύο ή περισσότερων μεταβλητών με το επίπεδο των μαθητών στα μαθηματικά, αγγλικά, ελληνικά και πληροφορική. Σε αρκετές περιπτώσεις ο δείκτης R^2 είναι μικρότερος του 0,20 όποτε δεν υπάρχει συσχέτιση.

Εξαρτώμενη μεταβλητή βαθμός στα ελληνικά

Εξετάζεται κατά πόσο επηρεάζονται οι γνώσεις στα κοινωνικά δίκτυα (Blogs, Facebook, Google+, Twitter) από το επίπεδο γνώσεων στην πληροφορική.

- Πόσο καλά γνωρίζετε τα κοινωνικά δίκτυα (Blogs)
- Πόσο καλά γνωρίζετε τα κοινωνικά δίκτυα (Facebook)
- Πόσο καλά γνωρίζετε τα κοινωνικά δίκτυα (Google +)
- Πόσο καλά γνωρίζετε τα κοινωνικά δίκτυα (Twitter)
- Πόσο καλά γνωρίζετε τα κοινωνικά δίκτυα (Linked In)

Ο δείκτης συνάφειας των δύο μεταβλητών Pearson r , ο οποίος στις περιπτώσεις του πίνακα κυμαίνεται από 0.302 έως 0,315, δηλώνοντας μέτρια συσχέτιση του βαθμού στα ελληνικά με τα λογισμικά MS office. Ο συντελεστής (R Square) στο συγκεκριμένο εύρημα υποδηλώνει

ότι αν γνωρίζουμε το επίπεδο γνώσεων των μαθητών στα προγράμματα MS office μπορούμε να κατανοήσουμε κατά 10% την επίδοση των μαθητών στα ελληνικά.

Εξαρτώμενη μεταβλητή βαθμός στα ελληνικά				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,302 ^a	,091	,089	,836
2	,303 ^b	,092	,088	,837
3	,303 ^c	,092	,086	,838
4	,315 ^d	,099	,091	,835

Πίνακας 22 :βαθμός στα ελληνικά και MS office

Εξαρτώμενη μεταβλητή βαθμός στην πληροφορική

Ο δείκτης συνάφειας των δύο μεταβλητών Pearson r, ο οποίος στις περιπτώσεις του πίνακα κυμαίνεται από 0,456 έως 0,482, δηλώνοντας μέτρια συσχέτιση του βαθμού στην πληροφορική με τα λογισμικά MS office. Ο συντελεστής (R Square) στο συγκεκριμένο εύρημα υποδηλώνει ότι αν γνωρίζουμε το επίπεδο γνώσεων των μαθητών στα προγράμματα MS office μπορούμε να κατανοήσουμε κατά 22% την επίδοση των μαθητών στην πληροφορική..

Εξαρτώμενη μεταβλητή βαθμός στην πληροφορική				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,456 ^a	,208	,206	,804
2	,478 ^b	,229	,225	,795
3	,478 ^c	,229	,223	,796
4	,482 ^d	,232	,225	,795

Πίνακας 23:βαθμός στην πληροφορική και MS Office

5.6.12 Correlate t-test

Στις ακόλουθες ερωτήσεις οι οποίες ήταν και στα δυο ερωτηματολόγια και υπήρχε διαβάθμιση στις απαντήσεις από το δεν συμφωνώ μέχρι συμφωνώ πλήρως, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του correlate t-test για να εντοπισθεί οποιανδήποτε διαφορά η οποία να έχει στατιστική σημαντικότητα.

Q1: Συχνά όταν εντοπίζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο είναι τόσο μπερδεμένες που δεν είστε σίγουρος/η ότι μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε

Q2: Συχνά οι πληροφορίες που εντοπίζετε στο διαδίκτυο δεν είστε σίγουρος/η ότι είναι ακριβείς

Q3: Οι πληροφορίες που εντοπίζετε στις πηγές πληροφόρησης είστε σίγουρος ότι ανταποκρίνονται στις εργασίες σας

Q4: Όταν εντοπίζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο είστε σίγουρος/η για την ποιότητα των πληροφοριακών πηγών

Q5: Είστε σίγουρος/η ότι οι εργασίες σας απαντούν τα ερωτήματα

Q6: Όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από το διαδίκτυο γνωρίζετε ότι υπάρχουν πνευματικά δικαιώματα

Q7: Όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από πηγές πληροφόρησης κάνετε αναφορά στον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων

Outcome	Pretest		Posttest			95% CI for Mean Difference	df	T	P(Sig 2 tailed)
	M	SD	M	SD	N				
Q1	2,91	1,099	3,02	1,120	480	-.249, .36	479	-1,467	,143
Q2	3,32	1,096	3,20	1,061	479	-.017, .250	478	1,720	,086
Q3	3,30	1,059	3,32	1,077	481	-.157, .115	480	-,301	,764
Q4	3,05	1,041	3,15	1,024	480	-.233, .033	479	-1,476	,141
Q5	3,57	1,041	3,59	1,076	481	-.166, .108	480	-,416	,677
Q6	3,88	1,281	3,76	1,294	480	-.053, .286	479	1,352	,177
Q7	2,93	1,473	3,59	1,304	476	-.832, -.479	475	-7,299	,000

* $p < .05$.

Πίνακας 24: Descriptive Statistics and t-test Results for Q1-Q7

Στις περισσότερες περιπτώσεις η διαφορά ανάμεσα στα δύο ερωτηματολόγια δεν ήταν στατιστικά σημαντική εκτός από την ερώτηση Q7. Συγκεκριμένα στην ερώτηση Q7. η μέση

απάντηση στο PRE-TEST πριν τις διαλέξεις ήταν 2,93 με (St.dev = 1,473) και μετά τις διαλέξεις είναι 3,59 με (St.dev = 1,304) η διαφορά είναι 0.66. Στο ερώτημα της συγκεκριμένης περίπτωσης για το εάν οι μαθητές κάνουν αναφορά στον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων, το διάστημα εμπιστοσύνης 95% της διαφοράς είναι -0,832 έως -0,479. Επειδή το διάστημα εμπιστοσύνης δεν περιέχει το 0,00 η διαφορά είναι στατιστικώς σημαντική σε επίπεδο διπλής ουράς 5%. Αποδεικνύοντας τον προβληματισμό ο οποίος δημιουργήθηκε στους μαθητές από τις διαλέξεις σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα.

5.6.13 Πληροφοριακή Παιδεία- ανάλυση μέσων όρων

Αρ	Ερώτηση	Mean	St. Deviation	Mean	St. Deviation
	Πληροφοριακή Παιδεία -αναζήτηση πληροφοριών	PRE		POST	
14	Γνωρίζετε και χρησιμοποιείτε τις μηχανές αναζήτησης για τον εντοπισμό πηγών πληροφόρησης	1,84	0,969	1,93	1,018
15	Γνωρίζετε πως να ερμηνεύετε τα αποτελέσματα αναζήτησης μέσω μηχανής αναζήτησης (π.χ. Google) στο διαδίκτυο	1,66	0,902	1,75	0,927
	Πληροφοριακή Παιδεία -αξιολόγηση πληροφοριών				
27	Συχνά όταν εντοπίζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο είναι τόσο μπερδεμένες που δεν είστε σίγουρος/η ότι μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε	2,91	1,101	3,02	1,123
28	Συχνά οι πληροφορίες που εντοπίζετε στο διαδίκτυο δεν είστε σίγουρος/η ότι είναι ακριβείς	3,32	1,095	3,21	1,06
29	Οι πληροφορίες που εντοπίζετε στις πηγές πληροφόρησης είστε σίγουρος ότι ανταποκρίνονται στις εργασίες μου	3,28	1,064	3,32	1,079
30	Όταν εντοπίζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο είστε σίγουρος/η για την ποιότητα των πληροφοριακών πηγών	3,05	1,038	3,15	1,026
	Πληροφοριακή Παιδεία -χρήση πληροφοριών				
31	Είστε σίγουρος/η ότι οι εργασίες σας απαντούν τα ερωτήματα	3,55	1,044	3,59	1,079
32	Όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από το διαδίκτυο γνωρίζετε ότι υπάρχουν πνευματικά δικαιώματα	3,87	1,289	2,77	1,291
33	Όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από πηγές πληροφόρησης κάνετε αναφορά στον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων	2,9	1,479	3,59	1,308

Πίνακας 25: Descriptive Statistics and t-test Results for Q1-Q7

*ερωτήσεις 14-15 1 άριστα 5 καθόλου

*ερωτήσεις 27-33 1 δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

5.7 Συμπεράσματα ανάλυσης στατιστικών στοιχείων

Σχεδόν όλοι οι μαθητές έχουν προσωπικό υπολογιστή 91,3% και πρόσβαση στο διαδίκτυο το 95,3. Οι συγκεκριμένες τιμές δεν επιτρέπουν την αξιοποίηση των δύο μεταβλητών και τη συσχέτιση τους με άλλες ερωτήσεις/μεταβλητές και την εξαγωγή συμπερασμάτων. Οι μαθητές δεν χρησιμοποιούν τις βιβλιοθήκες των σχολείων τους, συγκεκριμένα μόνο το 12,8 επισκέπτεται ιστοσελίδες βιβλιοθηκών τουλάχιστον μια με τρεις φορές την εβδομάδα και μόνο το 2,8% επισκέπτεται τουλάχιστο μία με τρεις φορές την εβδομάδα τις σχολικές βιβλιοθήκες οπότε και σε αυτή την περίπτωση οι τιμές δεν επιτρέπουν την αξιοποίηση των δύο μεταβλητών. Το επίπεδο γνώσεων των κυπριών μαθητών σε βασικά μαθήματα είναι αρκετά ψηλό, διαπιστώνεται ότι οι μαθήτριες έχουν καλύτερες επιδόσεις σε όλα τα μαθήματα από τους μαθητές. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 65,1% των μαθητριών και το 54,7 των μαθητών δηλώνουν ότι ο βαθμός τους στην πληροφορική είναι άριστα. Αυτό συνάδει και με το γεγονός ότι οι μαθητές δηλώνουν πως έχουν πολύ καλές γνώσεις σε θέματα πληροφορικής συγκεκριμένα στα λογισμικά γενικής χρήσης της Microsoft, σε θέματα διαδικτύου, πολυμέσων και κοινωνικών δικτύων καλύπτοντας σε επίπεδο παιδείας τις δεξιότητες σε Computer, Internet και Media Literacy. Με τη διεξαγωγή του πρώτου ερωτηματολογίου διαπιστώθηκε ότι υστερούν στις βασικές έννοιες που χρησιμοποιούνται στον χώρο της επιστημονικής πληροφόρησης και δεν έχουν ανεπτυγμένες τις τέσσερις δεξιότητες της Πληροφοριακής Παιδείας. Υπήρξε μια σχετική βελτίωση στα αποτελέσματα που αφορούν την Πληροφοριακή Παιδεία ανάμεσα στο πρώτο και το δεύτερο ερωτηματολόγιο η οποία οφείλεται βασικά στο μάθημα που παρακολούθησαν οι μαθητές στο πλαίσιο της έρευνας. Στην ενότητα Πληροφοριακή Παιδεία-αναζήτηση πληροφοριών υπήρξαν σε αρκετές ερωτήσεις σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις ερωτήσεις του PRE TEST που τέθηκαν πριν τις διαλέξεις και του POST TEST μετά τις διαλέξεις. Στην ενότητα Πληροφοριακή Παιδεία-αξιολόγηση πληροφοριών είναι σημαντικό να τονισθεί ότι ένα ποσοστό της τάξης του 33,3 θεωρεί ότι είναι σίγουρο για την ποιότητα των πληροφοριακών πηγών που εντοπίζει στο διαδίκτυο ενώ ένα εξίσου μεγάλο ποσοστό της τάξης του 28,5 συμφωνεί ότι οι πληροφορίες που εντοπίζει στο διαδίκτυο είναι μπερδεμένες. Στην ενότητα Πληροφοριακή Παιδεία-χρήση πληροφοριών ένα μεγάλο ποσοστό της τάξης του 58,2% δηλώνει ότι γνωρίζει πως υπάρχουν πνευματικά δικαιώματα όταν χρησιμοποιεί πληροφορίες από το διαδίκτυο και εξίσου σημαντικό ότι το 53,2% δηλώνει ότι κάνει αναφορά στις πηγές.

Πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις παλινδρόμησης για να διαπιστωθεί κατά πόσο υπήρχε συσχέτιση μεταξύ δυο ή περισσότερων μεταβλητών με το επίπεδο των μαθητών στα μαθηματικά, αγγλικά, ελληνικά και πληροφορική. Σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις ο δείκτης R^2 ήταν μικρότερος από το 0,20 οπότε δεν υποδεικνύει συσχέτιση. Στην μόνη περίπτωση που υπήρξε μια μικρή συσχέτιση είναι ανάμεσα στον βαθμό των μαθητών στην πληροφορική και στα λογισμικά MS office.

Σε ερωτήσεις οι οποίες ήταν και στα δύο ερωτηματολόγια και υπήρχε διαβάθμιση στις απαντήσεις χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του correlate t-test για να εντοπισθεί οποιανδήποτε διαφορά η οποία να έχει στατιστική σημαντικότητα. Υπήρξε στατιστική σημαντικότητα στην ερώτηση εάν οι μαθητές κάνουν αναφορά στον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων αποδεικνύοντας τον προβληματισμό ο οποίος δημιουργήθηκε στους μαθητές από τις διαλέξεις σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα.

Συνοπτικά εκτός από τα θέματα που αναπτύχθηκαν στις διαλέξεις και διαφοροποίησαν τα αποτελέσματα στο δεύτερο ερωτηματολόγιο δεν υπήρξαν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Σίγουρα δεν αναμενόταν ότι μέσα από μία διάλεξη οι μαθητές θα βελτίωναν όλες τις δεξιότητες για να θεωρούνται πληροφοριακά εγγράμματοι. Η βελτίωση θα προκύψει διαχρονικά και σε βάθος χρόνου μέσα από την αναβάθμιση του ρόλου των σχολικών βιβλιοθηκών και την ένταξη του σχολικού βιβλιοθηκονόμου στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τη βελτίωση της αντίληψης των ιδίων των εκπαιδευτικών για το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι σχολικές βιβλιοθήκες στο χώρο της εκπαίδευσης και την βελτίωση των δεξιοτήτων Πληροφοριακής Παιδείας, Computer, Internet and Media Literacy των εκπαιδευτικών.

6.Συμπεράσματα και μελλοντικές ενέργειες

Η έλλειψη της αντίληψης των φοιτητών του ΤΕΠΑΚ για τις υπηρεσίες που μπορεί να τους προσφέρει μια ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη, οι αδυναμίες που παρουσιάζουν οι πρωτοετείς φοιτητές απέναντι στην πληροφορία και ιδιαίτερα κατά τα στάδια της αναζήτησης και αξιολόγησης των πληροφοριών όπως εντοπίστηκε μέσα από έρευνα την οποία διεξήγαγε η Βιβλιοθήκη του ΤΕΠΑΚ το 2013(Χαραλάμπους 2013) με οδήγησε να πάω πίσω στην πηγή του προβλήματος τις σχολικές βιβλιοθήκες για να επιβεβαιώσω ότι το πρόβλημα βρίσκεται στις σχολικές βιβλιοθήκες και να εισηγηθώ δράσεις οι οποίες να βοηθούν στη ριζική επίλυση του προβλήματος.

Η έρευνα άγγιξε πολλές από τις πτυχές του MIL, το Computer, Internet, Media and Information Literacy θέλοντας να καλύψει το ευρύτερο φάσμα της παιδείας και συγκεκριμένα των δεξιοτήτων που πρέπει να αναπτύξουν οι μαθητές για να μπορούν να αντεπεξέλθουν στην κοινωνία της πληροφορίας.

Μέσα από την έρευνα διαπιστώθηκε ότι έχουν ανεπτυγμένες σε μεγάλο βαθμό τις δεξιότητες του MIL, εκτός της Πληροφοριακής Παιδείας. Οι μαθητές έχουν στη διάθεση τους τα απαραίτητα εργαλεία για να αναπτύξουν αυτές τις δεξιότητες αφού διαθέτουν σχεδόν όλοι προσωπικό υπολογιστή και πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Η συγκεκριμένη έρευνα μπορεί να επεκταθεί σε παγκύπριο επίπεδο με ένα τυχαίο δείγμα με συγκεκριμένες ερωτήσεις με απαντήσεις σε επίπεδο κλίμακας για να υπάρξουν αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα στο σύνολο των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Μέσα από τις διαλέξεις φάνηκε ότι πολύ λίγοι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη στο πρόγραμμα των μαθημάτων τους.

Οι διαλέξεις έδωσαν το έναυσμα στους μαθητές και μπόρεσαν να προβληματιστούν για τις δυνατότητες μιας ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης, επίσης τους βοήθησε να αντιληφθούν και να διευρύνουν τις γνώσεις τους για τις συλλογές των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και τις υπηρεσίες που μπορεί να τους προσφέρει.

Υπάρχουν βασικές ελλείψεις στις σχολικές βιβλιοθήκες που μόνο εάν το αντιληφθεί η πολιτική ηγεσία μπορούν να επιλυθούν, η αναφορά στον πρόεδρο των ΗΠΑ δεν είναι τυχαία. Πρέπει να υπάρξει αντίληψη της σημαντικότητας της Πληροφοριακής Παιδείας των πολιτών και της σημαντικότητας του ρόλου που διαδραματίζουν οι σχολικές βιβλιοθήκες.

Η Βιβλιοθήκη θα προχωρήσει σε συγκεκριμένες ενέργειες εντός και εκτός του πανεπιστημίου. Η προσπάθεια εντός θα επικεντρωθεί στη συνεχή βελτίωση και προώθηση του προγράμματος Πληροφοριακής Παιδείας ιχνηλάτης⁶ και στην προετοιμασία της πρότασης προς τις αρχές του πανεπιστημίου για την ένταξη μαθήματος βιβλιοθήκης στο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του πανεπιστημίου.

Εκτός πανεπιστημίου θα γίνει προσπάθεια για την αναβάθμιση του ρόλου των σχολικών βιβλιοθηκών με την υιοθέτηση του μανιφέστο για τις σχολικές βιβλιοθήκες (IFLA/Unesco 1999) και την υιοθέτηση των οδηγιών της ALA οι οποίες αφορούν την ευρύτερη κοινωνία (American Library Association 1989) και την προώθηση της συνεργασίας σχολικού βιβλιοθηκονόμου με το εκπαιδευτικό προσωπικό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Θα ακολουθήσει παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας και εισηγήσεων προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας για τη στελέχωση των σχολικών βιβλιοθηκών με βιβλιοθηκονόμους και την εκπαίδευσή τους από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ώστε να καταστούν εκπαιδευτές βιβλιοθηκονόμοι υιοθετώντας το μοντέλο το οποίο εφαρμόστηκε στην Αυστραλία για την εθελοντική εκπαίδευση των βιβλιοθηκονόμων. (Australian School Library Association (ASLA) 2012) Όπως επίσης και την εκπαίδευση των υπολοίπων εκπαιδευτικών σε θέματα Πληροφοριακής Παιδείας ώστε να αποκτήσουν τις τέσσερις δεξιότητες της Πληροφοριακής Παιδείας και να τις ενσωματώσουν στο πρόγραμμα των μαθημάτων τους.

Πρέπει να ακολουθήσει μια εμπεριστατωμένη μελέτη από τους αρμόδιους φορείς της εκπαίδευσης για την υιοθέτηση ενός μοντέλου Πληροφοριακής Παιδείας για την εφαρμογή του στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πρέπει να προχωρήσει στη διερεύνηση του επίπεδου Πληροφοριακής Παιδείας των καθηγητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για να διαπιστωθεί το επίπεδο Πληροφοριακής Παιδείας τους. Η έρευνα πρέπει να καλύπτει εκτός από την Πληροφοριακή Παιδεία ολόκληρο το MIL.

---

⁶ <http://ihnilatis.cut.ac.cy/>

7.Βιβλιογραφία

- American Association of School Librarians, 2012. *School Libraries Count National Longitudinal Survey of School Library Programs*, Available at: <http://www.ala.org/aasl/sites/ala.org/aasl/files/content/researchandstatistics/slcsurvey/2012/AASL-SLC-2012-WEB.pdf>.
- American Library Association, 1989. *American Library Association. Presidential Committee on Information Literacy: Final Report.*, Washington, D.C. Available at: Presidential [Chttp://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/publications/whitepapers/presidential.cfm](http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/publications/whitepapers/presidential.cfm).
- Archambault, C. et al., 2003. *Information Literacy : Study of Incoming First-Year Undergraduates in Quebec*, Quebec, Canada: Conference of Rectors and Principals of Quebec Universities. Available at: http://www.crepuq.qc.ca/documents/bibl/formation/studies_Ang.pdf.
- Association of College and Research Libraries, 2000. *Information Literacy Competency Standards for Higher Education*, Chicago. Available at: <http://www.ala.org/acrl/ilcomstan>.
- Australian Library and Information Association (ALIA), 2014. Statement on Teacher Librarians in Australia. Available at: <http://www.asla.org.au/policy/teacher-librarians-Australia.aspx> [Accessed March 29, 2015].
- Australian Library and Information Association (ALIA) and the Australian School Library Association (ASLA), 2014. Standards of Professional Excellence for Teacher Librarians. Available at: <http://www.alia.org.au/policies/teacher-librarian.standards.html> [Accessed March 29, 2014].
- Australian School Library Association (ASLA), 2012. A national approach to the certification provides an opportunity for teacher librarians. Available at: <http://www.asla.org.au/blog/A-national-approach-to-the-certification-provides-an-opport.aspx> [Accessed March 26, 2015].
- Barak Obama (President of United States Of America), 2009. Proclamation 8429 - National Information Literacy Awareness. Available at: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=86705&st=information+literacy&st1=>.
- Bawden, D., 2001. Information and Digital Literacies: a Review of Concepts. *Journal of Documentation*, 57(2), pp.218–259.
- Bundy, A., 2004a. Australian and New Zealand Information Literacy Framework.
- Bundy, A., 2004b. *Australian and New Zealand Information Literacy Framework* 2nd ed. A. Bundy, ed., Adelaide: Australian and New Zealand Institute for Information Literacy. Available at: <http://www.library.unisa.edu.au/learn/infolit/infolit-2nd-edition.pdf>.
- Byerly, G. & Brodie, C., 1999. Information literacy skills models: defining the choices. In L. L. Unlimited, ed. *Learning and libraries in an information age: principles and practice*. pp. 54–82.

- Campbell, D., 2009. *Student Learning in Library Research Instruction for Critical Writing, Reading and Research I & II*, Available at:
<https://www.millikin.edu/staley/services/instruction/Documents/08-09CWRReport.pdf>.
- Conde, J.R., Olmos Miguelanez, S. & Pinto, M., 2011. Information Literacy and Information And Communication Technologies Use By Secondary Education Students In Spain : A Descriptive Study. *Contemporary Issues in Education Research*, 4(4), pp.1–12.
- Eisenberg, M.B. & Berkowitz, R.E., Information problem-solving: The big six skills approach. *School Library Monthly*. Available at:
https://www.researchgate.net/publication/234713449_Information_Problem-Solving_The_Big_Six_Skills_Approach [accessed Apr 16, 2015].
- Germain, J.L., 2013. Strategic Planning: The Basics. *Chronicle of Kinesiology & Physical Education in Higher Education*, 24(1), pp.27–30.
- IFLA/Unesco, 1999. IFLA/Unesco School Library Manifesto. Available at:
<http://www.ifla.org/publications/iflaunesco-school-library-manifesto-1999> [Accessed January 16, 2015].
- IFLA/Unesco, 2000. *The IFLA/Unesco School Library Guidelines*, Available at:
<http://www.ifla.org/publications/node/916?og=52>.
- Kaufman, R. et al., 2003. *Strategic Planning for Success: Aligning People, Performance, and Payoffs*, San Francisco, CA.: John Wiley and Sons.
- Keeling, R., 2004. *Learning reconsidered: A campus-wide focus on the student experience* Washington., Washington, DC.
- Kotler, P. & Murphy, P.E., 1981. Planning for Higher Education Strategic. *The Journal of Higher Education*, 52(5), pp.470–489.
- Lau, J., 2006. *Guidelines on Information Literacy for Lifelong Learning*, Available at:
<http://www.ifla.org/files/assets/information-literacy/publications/ifla-guidelines-en.pdf>
 [Accessed March 26, 2015].
- Marshall, R., 2006. An Instrument to Measure Information Competency. *Journal of Literacy and Technology*, 217(6), pp.1–27. Available at:
<http://jfmuller.faculty.noctrl.edu/marshalljlt2006.pdf>.
- McNicol, S., 2005. The challenges of strategic planning in academic libraries. *New Library World*, 106(11/12), pp.496–509. Available at:
<http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/03074800510634982> [Accessed December 19, 2014].
- Porter, M., 1980. *Competitive Strategy Techniques for Analyzing Industries and Competitors* First Free., New York: The Free Press.
- Staines, G., 2009. Towards an assessment of strategic credibility in academic libraries. *Library Management*, 30(3), pp.148–162. Available at:
<http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/01435120910937320> [Accessed December 19, 2014].

- Stukalina, Y., 2014. Strategic Management of Higher Education Institutions. *Management of Organizations: Systematic Research*, 1142(2013).
- Todd, R.J. & Kuhlthau, C.C., 2004. Student Learning Through Ohio School Libraries , Part 1 : How Effective School Libraries Help Students. *School Libraries Worldwide*, 11(1), pp.63–88.
- Unesco, 2005. Alexandria Proclamation on Information Literacy and Lifelong Learning. Available at: http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-URL_ID=20891&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html [Accessed April 14, 2015].
- Unesco, 2003. The Prague declaration. Available at: <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/PragueDeclaration.pdf> [Accessed October 3, 2014].
- UNESCO Communication and Information Sector, 2013. *Global Media and Information Literacy Assessment Framework :Country Readiness and Competencies*,
- Κανάκη, Χ., 2008. Η Πληροφοριακή παιδεία όχημα για την ουσιαστική διασύνδεση των βιβλιοθηκών με την εκπαιδευτική διαδικασία/ Information literacy as a vehicle for substantially interrelate academic libraries to educational process. In Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, pp. 1–11.
- Κωστάκη, Α., 2001. Πληροφοριακός Γραμματισμός: Δημιουργώντας Αυτόνομους και Κριτικούς Διαχειριστές της Πληροφορίας για τον 21ο αιώνα. In *10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Θεσσαλονίκη (GR), 2001*. E-LIS e-prints in Library and Information Science, pp. 186–197. Available at: <http://eprints.rclis.org/>.
- Σίτας, Α., 2006. Η Πληροφοριακή Παιδεία στα πλαίσια του προγράμματος σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των Εικονικών Περιβαλλόντων Μάθησης. *Open Education*, (3), pp.54–74.
- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, 2003. Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. , p.306. Available at: [http://www.refernet.org.cy/images/media/assetfile/EkpedeftikiMetarrithmisi.GR\[2\].pdf](http://www.refernet.org.cy/images/media/assetfile/EkpedeftikiMetarrithmisi.GR[2].pdf) [Accessed March 26, 2015].
- Χαραλάμπους, Φ., 2013. *Επίδραση Διαδραστικού Περιβάλλοντος Μάθησης Πληροφοριακής Παιδείας στην Αξιολόγηση Πληροφοριών από Πρωτοετείς Φοιτητές*. Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

8.Κατάλογος πινάκων

- Πίνακας 1: [Επιδόσεις στα μαθήματα με βάση το φύλο](#)
- Πίνακας 2: [Επιδόσεις στα μαθήματα με βάση το φύλο](#)
- Πίνακας 3: [Έχετε προσωπικό υπολογιστή](#)
- Πίνακας 4: [Έχετε πρόσβαση στο ίντερνέτ από το σπίτι](#)
- Πίνακας 5: [Βαθμός στα Μαθηματικά](#)
- Πίνακας 6: [Βαθμός στα Ελληνικά](#)
- Πίνακας 7: [Βαθμός στα Αγγλικά](#)
- Πίνακας 8: [Βαθμός στην Πληροφορική](#)
- Πίνακας 9: [Πόσο συχνά επισκέπτεστε ιστοσελίδες βιβλιοθηκών](#)
- Πίνακας 10: [Πόσο συχνά επισκέπτεστε τη βιβλιοθήκη του σχολείου σας](#)
- Πίνακας 11: [Πληροφοριακή Παιδεία -τελεστές Boolean](#)
- Πίνακας 12: [Πληροφοριακή Παιδεία - αναζήτηση στον κατάλογο με θέμα](#)
- Πίνακας 13: [Πληροφοριακή Παιδεία -εξοικείωση με θέμα](#)
- Πίνακας 14: [Πληροφοριακή Παιδεία - εντοπισμός πιο πρόσφατων πληροφοριών](#)
- Πίνακας 15: [Πληροφοριακή Παιδεία - αναζήτηση σε βάση δεδομένων ακριβή ορολογία](#)
- Πίνακας 16: [Πληροφοριακή Παιδεία - εντοπισμός πληροφοριών σε εξειδικευμένες πηγές](#)
- Πίνακας 17: [Παιδεία διαδικτύου και κοινωνικών δικτύων](#)
- Πίνακας 18: [Παιδεία υπολογιστών](#)
- Πίνακας 19: [Παιδεία υπολογιστών και παιδεία μέσω πληροφόρησης](#)
- Πίνακας 20: [Πληροφοριακή Παιδεία -αξιολόγηση πληροφοριών](#)
- Πίνακας 21: [Πληροφοριακή Παιδεία -χρήση πληροφοριών](#)
- Πίνακας 22 : [Παλινδρόμηση - βαθμός στα ελληνικά και MS office](#)
- Πίνακας 23 : [Παλινδρόμηση - βαθμός στα ελληνικά και MS office](#)
- Πίνακας 24: [Descriptive Statistics and t-tests results](#)
- Πίνακας 25: [Πληροφοριακή Παιδεία -ανάλυση μέσω όρων](#)

9.Κατάλογος διαγραμμάτων

Σχήμα 1: Πηγή Strategic Planning for Higher Education,1981

Σχήμα 2: Πηγή Chronicle of Kinesiology & Physical Education in Higher Education, 2013, (p.29).

Σχήμα 3: Media and Information Literacy, Πηγή: Global Media and Information Literacy Assessment Framework :Country Readiness and Competencies/UNESCO, 2013,p.31

Σχήμα 4 : Πηγή: Journal of Library & Information Technology, Vol. 28, No. 2, March 2008, (p.42 figure 2)

Σχήμα 5 : Στρατηγικός σχεδιασμός βιβλιοθήκης –Στρατηγικός στόχος (Συμμετοχή της Βιβλιοθήκης στην εκπαιδευτική διαδικασία

10.Ακρωνύμια

ΒΤΠ	Βιβλιοθήκη Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου
ΔΕΠ	Διδακτικό και Ερευνητικό προσωπικό
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΚΓ	Κέντρο Γλωσσών
ΤΕΠΑΚ:	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
ΣΕΑΒ	Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
ΣΚΑΒ	Σύνδεσμος Κυπριακών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
AASL:	American Association of School Libraries
ACRL:	Association of College and Research Libraries
AECT:	Association for Educational Communications and Technology
ALA :	American Library Association
ANZIIL:	Australian and New Zealand Institute for Information literacy
ARL:	Association of Research Libraries
ASLA	Australian School Library Association
CD-ROM	Compact Disc - Read Only Memory
DVD	Digital Video Disc
PDF	Portable Document Format
JPEG	Joint Photographic Experts Group
SCONUL:	Society of College, National and University Libraries
SOWT:	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
UNESCO :	United Nations Educational Scientific Cultural Organization
IFLA :	International Federation of Library Associations and Institutions
ICT:	Information and Communication Technologies
MIL:	Media and Information Literacy
NFIL:	National Forum on Information Literacy
IL:	Information Literacy

11.Παραρτήματα

Παράρτημα Ι Πρώτο ερωτηματολόγιο Πληροφοριακή Παιδεία PRE-TEST

Έρευνα Πληροφοριακής Παιδείας μαθητών Λυκείου Δασούπολης

1. Έχετε προσωπικό υπολογιστή

- Ναι Όχι

2. Έχετε πρόσβαση στο ιντερνέτ από το σπίτι

- Ναι Όχι

1. Βαθμός στα Μαθηματικά (προηγούμενο έτος)

- Άριστα 19-20
 Πολύ καλά 16-18
 Καλά 13-15
 Σχεδόν καλά 10-12
 Αποτυχία 0-9

2. Βαθμός στα Νέα Ελληνικά (προηγούμενο έτος)

- Άριστα 19-20
 Πολύ καλά 16-18
 Καλά 13-15
 Σχεδόν καλά 10-12
 Αποτυχία 0-9

3. Βαθμός στα Αγγλικά (προηγούμενο έτος)

- Άριστα 19-20
 Πολύ καλά 16-18
 Καλά 13-15
 Σχεδόν καλά 10-12
 Αποτυχία 0-9

6. Βαθμός στην Πληροφορική (προηγούμενο έτος)

- Άριστα 19-20
- Πολύ καλά 16-18
- Καλά 13-15
- Σχεδόν καλά 10-12
- Αποτυχία 0-9

7. Πόσο συχνά επισκέπτεστε ιστοσελίδες βιβλιοθηκών στο διαδίκτυο

- Καθημερινά
- 1-3 φορές τη βδομάδα
- 1-3 φορές το μήνα
- Σπάνια
- Ποτέ

8. Πόσο συχνά επισκέπτεστε τη βιβλιοθήκη του σχολείου σας

- Καθημερινά
- 1-3 φορές τη βδομάδα
- 1-3 φορές το μήνα
- Σπάνια
- Ποτέ

9. Για τον εντοπισμό περισσότερων αποτελεσμάτων σ' ένα θέμα χρησιμοποιούνται περισσότερες λέξεις κλειδιά. Ποιόν από τους πιο κάτω λογικούς τελεστές Boolean θα χρησιμοποιήσετε?

- Και (AND)
- Όχι (NOT)
- Η (OR)
- Άλλο

10. Για να βρείτε βιβλία σ' ένα κατάλογο βιβλιοθήκης θα αναζητήσετε με:

- Τίτλο
- Εκδότη
- θέμα
- Συγγραφέα
- Άλλο

11. Για να εξοικειωθείτε με ένα θέμα για το οποίο γνωρίζετε πολύ λίγα πού θα ψάξετε?

- Περιοδικό
- Εγκυκλοπαίδεια
- Βάση δεδομένων
- Βιβλίο
- Διαδίκτυο
- Άλλο

12. Για να εντοπίσετε τις πιο πρόσφατες πληροφορίες για θέματα πληροφορικής σε ποιά από τις πιο κάτω πηγές θα αναζητήσετε?

- Λεξικό
- Περιοδικό
- Εγκυκλοπαίδεια
- Διαδίκτυο
- Άλλο

13. Όταν αναζητάτε σε μία βάση δεδομένων είναι χρήσιμο να χρησιμοποιήσετε την ακριβή ορολογία. Από πού θα την εντοπίσετε ? (Μια βάση δεδομένων είναι ένα σύνολο πληροφοριών οι οποίες είναι οργανωμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολη η διαχείρισή τους)

- Λεξικό
- Θησαυρό όρων
- Μηχανή αναζήτησης στο Ιντερνέτ (πχ Google)
- Άλλο

14. Γνωρίζετε και χρησιμοποιείτε τις μηχανές αναζήτησης για τον εντοπισμό πηγών πληροφορίας

- Άριστα
- Πολύ καλά
- Καλά
- Μέτρια
- Καθόλου

15. Γνωρίζετε πως να ερμηνεύετε τα αποτελέσματα αναζήτησης μέσω μηχανής αναζήτησης (π.χ. Google) στο διαδίκτυο

- Άριστα
- Πολύ καλά
- Καλά
- Μέτρια
- Καθόλου

16. Από τις πιο κάτω πηγές ποιές δεν είναι πρωτογενής

- Άρθρο
- Μονογραφία
- Διατριβή
- Απομνημονεύματα
- Βιβλιογραφία
- Δεν γνωρίζω

17. Πόσο καλά γνωρίζετε πώς να αναζητάτε και να ανακτάτε πληροφορίες από το διαδίκτυο

- Άριστα
- Πολύ καλά
- Καλά
- Μέτρια
- Καθόλου

18. Για να εντοπίσετε πληροφορίες για την τιμή του χρυσού σε ποιές πηγές θα αναζητήσετε

- Σε βιβλία
- Σε επιστημονικά άρθρα
- Σε κυβερνητικές ιστοσελίδες
- Σε εγκυκλοπαίδειες
- Σε ιστοσελίδες τραπεζών
- Δεν γνωρίζω

19. Γνωρίζετε πως να κατεβάσετε και να εγκαταστήσετε ένα λογισμικό από το διαδίκτυο

- Ναι
- Όχι
- Δεν είμαι σίγουρος/η

20. Πόσο καλά γνωρίζετε τα λογισμικά της Microsoft για να γράψετε μια εργασία στο Word, να χρησιμοποιήσετε τους πίνακες του Excel, να ετοιμάσετε μια παρουσίαση στο PowerPoint

	Άριστα	Πολύ καλά	Καλά	Μέτρια	Καθόλου
Word					
Excel					
Access					
PowerPoint					

21. Πόσο καλά γνωρίζετε τα κοινωνικά δίκτυα (blogs, Facebook, Google +, twitter, LinkedIn,)

	Άριστα	Πολύ καλά	Καλά	Μέτρια	Καθόλου
Blogs					
Facebook					
Google+					
Twitter					
LinkedIn					

22. Γνωρίζετε πως να εγκαταστήσετε ένα πρόγραμμα στον υπολογιστή σας

- Ναι
- Όχι
- Δεν είμαι σίγουρος/η

23. Γνωρίζετε πως να μεταφέρετε μουσική από υπολογιστή σε mp3 player

- Ναι
- Όχι
- Δεν είμαι σίγουρος/η

24. Γνωρίζετε πως να μεταφέρετε Video στο You Tube

- Ναι
- Όχι
- Δεν είμαι σίγουρος/η

25. Γνωρίζετε πως να ετοιμάσετε μια παρουσίαση στο PowerPoint χρησιμοποιώντας εικόνες, ήχο, κείμενο, Βίντεο

- Ναι
- Όχι
- Δεν είμαι σίγουρος/η

26 Γνωρίζετε πως να κατεβάσετε πληροφορίες από κινητό η κάμερα στον υπολογιστή σας

- Ναι
- Όχι
- Δεν είμαι σίγουρος/η

27. Συχνά όταν εντοπίζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο είναι τόσο μπερδεμένες που δεν είστε σίγουρος/η ότι μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

28. Συχνά οι πληροφορίες που εντοπίζετε στο διαδίκτυο δεν είστε σίγουρος/η ότι είναι ακριβείς

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

29. Οι πληροφορίες που εντοπίζετε στις πηγές πληροφόρησης είστε σίγουρος ότι ανταποκρίνονται στις εργασίες μου

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

30. Όταν εντοπίζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο είστε σίγουρος/η για την ποιότητα των πληροφοριακών πηγών

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

31. Είστε σίγουρος/η ότι οι εργασίες σας απαντούν τα ερωτήματα

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

32. Όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από το διαδίκτυο γνωρίζετε ότι υπάρχουν πνευματικά δικαιώματα

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

33. Όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από πηγές πληροφόρησης κάνετε αναφορά στον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

34. Γνωρίζετε πώς να παρουσιάζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο (Blogs, Webs)

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

35. Ηλικία

36. Φύλο

- Άρρεν
- Θήλυ

37. Τάξη

- Τρίτη Λυκείου
- Πρώτη Λυκείου

Παράρτημα ΙΙ Δεύτερο ερωτηματολόγιο Πληροφοριακή Παιδεία POST-TEST

Έρευνα Πληροφοριακής Παιδείας μαθητών Λυκείου Δασούπολης

1. Έχετε προσωπικό υπολογιστή
  - Ναι
  - Όχι
2. Έχετε πρόσβαση στο ιντερνέτ από το σπίτι
  - Ναι
  - Όχι
3. Βαθμός στα Μαθηματικά (προηγούμενο έτος)
  - Άριστα 19-20
  - Πολύ καλά 16-18
  - Καλά 13-15
  - Σχεδόν καλά 10-12
  - Αποτυχία 0-9
4. Βαθμός στα Νέα Ελληνικά (προηγούμενο έτος)
  - Άριστα 19-20
  - Πολύ καλά 16-18
  - Καλά 13-15
  - Σχεδόν καλά 10-12
  - Αποτυχία 0-9
5. Βαθμός στα Αγγλικά (προηγούμενο έτος)
  - Άριστα 19-20
  - Πολύ καλά 16-18
  - Καλά 13-15
  - Σχεδόν καλά 10-12
  - Αποτυχία 0-9

6. Βαθμός στην Πληροφορική (προηγούμενο έτος)

- Άριστα 19-20
- Πολύ καλά 16-18
- Καλά 13-15
- Σχεδόν καλά 10-12
- Αποτυχία 0-9

7. Πόσο συχνά επισκέπτεστε ιστοσελίδες βιβλιοθηκών στο διαδίκτυο

- Καθημερινά
- 1-3 φορές τη βδομάδα
- 1-3 φορές το μήνα
- Σπάνια
- Ποτέ

8. Πόσο συχνά επισκέπτεστε τη βιβλιοθήκη του σχολείου σας

- Καθημερινά
- 1-3 φορές τη βδομάδα
- 1-3 φορές το μήνα
- Σπάνια
- Ποτέ

9. Για τον εντοπισμό περισσότερων αποτελεσμάτων σ' ένα θέμα χρησιμοποιούνται περισσότερες λέξεις κλειδιά. Ποιόν από τους πιο κάτω λογικούς τελεστές Boolean θα χρησιμοποιήσετε?

- Και (AND)
- Όχι (NOT)
- Η (OR)
- Άλλο

10. Για να βρείτε βιβλία σ' ένα κατάλογο βιβλιοθήκης θα αναζητήσετε με:

- Τίτλο
- Εκδότη
- θέμα
- Συγγραφέα
- Άλλο

11. Για να εξοικειωθείτε με ένα θέμα για το οποίο γνωρίζετε πολύ λίγα πού θα ψάξετε?

- Περιοδικό
- Εγκυκλοπαίδεια
- Βάση δεδομένων
- Βιβλίο
- Διαδίκτυο
- Άλλο

12. Για να εντοπίσετε τις πιο πρόσφατες πληροφορίες για θέματα πληροφορικής σε ποιά από τις πιο κάτω πηγές θα αναζητήσετε?

- Λεξικό
- Περιοδικό
- Εγκυκλοπαίδεια
- Διαδίκτυο
- Άλλο

13. Όταν αναζητάτε σε μία βάση δεδομένων είναι χρήσιμο να χρησιμοποιήσετε την ακριβή ορολογία. Από πού θα την εντοπίσετε ? (Μια βάση δεδομένων είναι ένα σύνολο πληροφοριών οι οποίες είναι οργανωμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολη η διαχείριση τους)

- Λεξικό
- Θησαυρό όρων
- Μηχανή αναζήτησης στο Ιντερνέτ (πχ Google)
- Άλλο

14. Γνωρίζετε και χρησιμοποιείτε τις μηχανές αναζήτησης για τον εντοπισμό πηγών πληροφορίας

- Άριστα
- Πολύ καλά
- Καλά
- Μέτρια
- Καθόλου

15. Γνωρίζετε πως να ερμηνεύετε τα αποτελέσματα αναζήτησης μέσω μηχανής αναζήτησης (π.χ. Google) στο διαδίκτυο

- Άριστα
- Πολύ καλά
- Καλά
- Μέτρια
- Καθόλου

16. Πόσο καλά γνωρίζετε πώς να αναζητάτε και να ανακτάτε πληροφορίες από το διαδίκτυο

- Άριστα
- Πολύ καλά
- Καλά
- Μέτρια
- Καθόλου

17. Για να εντοπίσετε πληροφορίες για την τιμή του χρυσού σε ποιές πηγές θα αναζητήσετε

- Σε βιβλία
- Σε επιστημονικά άρθρα
- Σε κυβερνητικές ιστοσελίδες
- Σε εγκυκλοπαίδειες
- Σε ιστοσελίδες τραπεζών
- Δεν γνωρίζω

18. Συχνά όταν εντοπίζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο είναι τόσο μπερδεμένες που δεν είστε σίγουρος/η ότι μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

19. Συχνά οι πληροφορίες που εντοπίζετε στο διαδίκτυο δεν είστε σίγουρος/η ότι είναι ακριβείς

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

20. Οι πληροφορίες που εντοπίζετε στις πηγές πληροφόρησης είστε σίγουρος ότι ανταποκρίνονται στις εργασίες σας

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

21. Όταν εντοπίζετε πληροφορίες στο διαδίκτυο είστε σίγουρος/η για την ποιότητα των πληροφοριακών πηγών

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

22. Είστε σίγουρος/η ότι οι εργασίες σας απαντούν τα ερωτήματα

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

23. Όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από το διαδίκτυο γνωρίζετε ότι υπάρχουν πνευματικά δικαιώματα

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

24. Όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από πηγές πληροφόρησης πιστεύετε ότι πρέπει να κάνετε αναφορά στον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων

1 αστέρι δεν συμφωνώ 5 συμφωνώ απολύτως

- *
- **
- ***
- ****
- *****

25. Ηλικία

26. Φύλλο

- Άρρεν
- Θήλυ

27. Τάξη

- Πρώτη Λυκείου
- Τρίτη Λυκείου